2. № 289. ...Ы ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 290 (8197) ДЕКАБРИИН 13 ЧЕТВЕРГ 1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинууд

Советскэ социалистическэ демократиин онсо илгаань юуб гэхэдэ, манай орон дотор арад зон өөһэдөө гүрэн түрэеэ хүтэлбэрилдэг юм. Гүрэнөө хүтэлбэрилхэ хүндэтэй ба харюусалгатай ажалда хүдэлмэришэд, колхозно таряашад, албахаагшад олоороо хабаадалсаад, үнэн сэхээр хүдэлмэрилжэ байдаг гээшэ.

Олониитэ һунгагшадтай Соведүүдэй холбоо барисаа бэхижүүлхэдэ, тэрэнэй хүдэлмэридэ олон түмэн эдэбхитэдые, түрүү хүдэлмэришэдые, колхознигуудые, интеллигенциие хабаадуулхада Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинууд тон ехэ үүргэ дүүргэдэг. Мүнөө үедэ манай орон дотор 400 мянга шахуу саг үргэлжын комиссинууд байгуулагдаад, тэдэнэй хүдэлмэридэ миллион гаран депутадууд хабаадалсажа байна.

Нютагуудай Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинууд хадаа парти, правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ арад зониие эмхидхэлсэдэг, ажахын болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэдэнь Соведүүдтэ болон тэрэнэй гүйсэдхэхы органуудта туһалалсадаг, сессинүүдые бэлэдхэхэ болон үнгэргэхэдэнь туһалдаг, нютагуудай Соведүүдэй шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые, советскэ хуули сахилгые хинан шалгалсадаг байна.

Советскэ демократизмые али болохоор хүгжөөхэ, бүхы советскэ органуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, арад олониитэтэй тэдэнэй холбоо барисаа бэхижүүлхэ гэһэн партиин XX съездын заабариие бэелүүлэн, һүүлэй үедэ манай республикын нютагай Соведүүд хүдэлмэрээ зарим тэды һайжаруулжа захалаа. Конституцяар тогтоогдоһон болзор соогоо Соведүүдэй сессинүүд зарлагдажа, тэндэ ажахын болон культурна байгуулалтын шухала асуудалнууд депутадуудай эдэбхитэй хабаадалсалгатайгаар зүбшэн хэлсэгдэнэ. Депутадууд һунгагшадайнгаа үмэнэ тоосоогоо үгэдэг болоо. Саг үргэлжын комиссинуудшье хүдэлмэрээ һайжаруулжа захалаа.

Заиграйн аймагай Горхоной сельскэ Соведэй дэргэдэ эмхидхэгдэһэн саг үргэлжын комиссинууд һайнаар хүдэлнэ. Тэдэнэр хүдэлмэрээ түсэбэй ёһоор ябуулна, Соведэй болон тэрэнэй гүйсэдкомой үзэмжэдэ табигдаһан асуудалнуудые бэлэдхэхэдэ хабаадалсана, сесси дээрэ элидхэлнүүдые хэдэг, өөһэдынгөө хүдэлмэридэ эдэбхитэдые олоор хабаадуулдаг байна. Тус Соведэй гүйсэдком саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэридэ туһалжа, тэдээнтэй зүблөө үнгэргэжэ, тэдэнэй хүдэлмэриие Соведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэжэ байдаг юм.

Жэшээлхэдэ, һуралсалай шэнэ жэлдэ һургуулинуудай хэрээр бэлэдхэһэн тухай, бүгэдэниитын һуралсал тухай Хуулиин ямараар бэелүүлэгдэжэ байһан тушаа, үхибүүдэй сад болон яслинуудай хүдэлмэри тухай, һургуулиин шэнэ байшангай барилга тухай асуудалнуудые сельскэ Соведэй болон гүйсэдкомой үзэмжэдэ бэлэдхэхэдэ депутат багша М. И. Колеговагай хүтэлбэрилдэг арадай гэгээрэлэй саг үргэлжын комисси эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Эдэ бүгэдын ашаар 1955—56 оной һуралсалай жэлдэ һургуулиин наһанай бүхы үхибүүд һураһан байна. Горхоной дунда һургуули энэ жэлдэшье яһала һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа байна.

72 наһатай пенсионер М. Т. Атроценкын хүтэлбэрилдэг ажаһуудалай асуудал эрхилдэг комиссиин үүсхэлээр 1956 ондо Горхон тосхоной бүхы гэрнүүд номерлогдоо, ниитын хэрэглэмжэдэ хоёр худаг малтагдаа, олониитын хабаадалгатайгаар модо тариха, харгы заһаха, гудамжа, үйлсэнүүдээ ариг сэбэр болгохо талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ.

Заиграйн аймагай Старо-Брянска, Илькинска сельскэ Соведүүдэй, Иволгын аймагай Иволгын, Оронгын сомоной Соведүүдэй, Кяхтын, Зэдын болон бусад зарим аймагуудай олохон сомоной, сельскэ Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинууд яһала эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Тэндэхи саг үргэлжын комиссинууд депутадуудые, хүдөө ажахын түрүүшүүлые, мэргэжэлтэдые, багшанарые, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые хүдэлмэридөө олоор хабаадуулжа ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй хүдэлмэридэ горьтой туһаламжа үзүүлнэ.

Кяхтын аймагай Ехэ Нугын, Зэдын аймагай Зэдын сомоной Соведүүд депутадуудые, саг үргэлжын хүдөө ажахын комиссинуудые адуу малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг болоһон дээрэһээнь, Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ, «Красное Знамя», Зэдын Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд ажахын үнгэрһэн жэлдэ нооһо, һү абаха талаар ехэ амжалта туйлаһан байна.

Зүгөөр, ямаршье эмхидхэлэй хүдэлмэри хэдэггүй, саг үргэлжын комиссинууд аймагайшье, сомонойшье, сельскэ, поселковошье Соведүүдэй дэргэдэ олон. Илангаяа культурно-гэгээрэлэй, коммунальна ба ажаһуудалай асуудалнуудые эрхилдэг комиссинууд ехэнхидээ муугаар хүдэлнэ. Заиграйн аймагай Усть-Курбиин, Үнэгэтэйн сельскэ, Онохойн поселково Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинууд байгуулагдаһанһаа хойшо хүдэлмэриингөө түсэб нэгэшье дахин табяагүй, тус тус Соведүүдэйнгээ болон гүйсэдкомуудайнгаа хүдэлмэридэ бүри хабаададаггүй байха юм. Эдэ дутагдалнууд юун дээрэһээ гаранаб гэхэдэ, ажалшадай депутадуудай аймагай, сомоной олохон Соведүүд саг үргэлжын комиссинуудта анхаралаа багаар табина, депутадуудые бултыень Соведүүдэй хүдэлмэридэ хабаадуулха тушаа оролдолго гарганагүй.

Коммунистическэ байгуулалтын агууехэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада ажалшадай зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэлые саашадань дэбжээхэ, гүрэнэй бүхы ажал-ябуулгада үргэн ниитэ зониие улам бүри олооронь хабаадуулха эрилтэ партиин XX съезд табиһан байна. Энэ заабариие хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхын тула нютагай Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха шухала байна.

Свердловой нэрэмжэтэ Ленинградтахи станок бүтээлгын заводто тон томонууд детальнуудые тошиилдодог универсальна станок хабсарагдажа байнхай. Энэ станок Индидэ эльгээгдэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь Г. И. Душенковэй хабсаран суглуулһан детальнуудые цехын мастер В. С. Малышев (баруун гарһаа) шалган үзэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

СССР-эй Уранзохёолшодой Союзай правлениин президиумэй заседани

СССР-эй Уранзохёолшодой правлениин президиумэй заседани декабриин 11-дэ боложо, А. Корнейчук түрүүлэгшээр һуугаа.

СССР-эй Уранзохёолшодой союзай правлениин ээлжээтэ пленумые ерэхэ жэлэй февралиин түрүүшын хахадта зарлаха гэжэ президиум шиидхээ. КПСС-эй XX съездһээ хойшонхи үе соо советскэ литературын хүгжэлтын зарим асуудалнууд тус пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байна. Мүнөө байгуулагдажа байһан «Советскэ уранзохёолшо» гэжэ хэблэлэй, мүн СССР-эй литературна фондын правлениин состав тухай асуудалнуудые пленумэй зүбшэхэ зүйлдэ оруулха тухай һанамжалагдаба.

Хэдэн литераторнууд—прозоор бэшэгшэд, поэдүүд, драматургнууд, критигүүд СССР-эй Уранзохёолшодой союзай гэшүүндэ президиумэй заседани дээрэ абтаа.

(ТАСС).

Асари томо пресс

Лихачевой нэрэмжэтэ Московско автозаводой заһабарилгын-механическа цехтэ хүдэлмэрилэгшэд түрүү технологи хэрэглэн, шэрээжэ хэһэн прессүүдые бүтээн гаргадаг болоо. Цехын коллектив болзорһоо нэгэ һара урид, декабриин 10-да 3.500 тонно дарасатай шэрээжэ хэһэн асари томо пресс хэжэ дүүргэбэ. Тус пресс Хитадай түрүүшын, Чаньчунска автозаводто эльгээгдэхэ юм.

Шэнэ пресс табан дабхар гэрэй шэнээн үндэр. Тус прессые абаашахын тулада түмэр замай 13—14 платформо хэрэгтэй болохо байна.

(ТАСС).

Харюусалгагүй ябадалай хойшолонгууд

Хориин аймагта партиин обкомой III пленумэй тогтоол мууса дүүргэгдэнэ

Энэ жэлдэ үбһэ тэжээл яһала элбэг, үхэр малнай одоошье үхэн турангүй ондо орохо, һү тоһоншье бүри ехээр абтахань бээз гэжэ Булам ашангынхид, Баянгол курбынхид баяртайгаар хөөрэлдэдэг байба. Тиигэхэншье буруу бэшэ. Ушарынь—тэдэнэр үнгэрэгшэ зундаа үбһэ сабшалга, силос даралгада эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсажа, малдаа урдынхиһаа яһала ехэ тэжээл бэлэдхэлсээ ха юм.

Тиин, мүнөө Хориин аймагай колхозууд малаа тураан хороонгүй ондо оруулха, үбэлдөөшье ехэ һү һааха аргатай. Зүгөөр, бии байгаа арга боломжонуудаа тэдэнэр ямараар хэрэглэжэ, үбэлжэлгые хэр зэргээр үнгэргэжэ, нёдондонойхиһоо хэды шэнээн ехэ һү һаажа байнаб гэжэ хараад үзэхэдэ, үрэ дүнгынь бирагүйхэн байна. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, малые харууһалга, эдеэлүүлгэ олонхи колхозуудта хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй, зарим фермэ, гүүртэнүүдтэ малай шэнэ байранууд мүнөө хүрэтэр үшөө бэлэн болоодүй, бии байһаниинь заһагдаадүй байха юм.

Эгээл иимэ байдалһаа боложо, тэндэхи зарим колхозуудта малынь ехээр туража, үхэжэшье байна. Тусхайлбал мүнөө үедэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ А. Баянов, партийна организациинь секретарь Д. Дамбаев) ехэ бэрхэшээлтэй байдалда оронхой. Тэндэ залуу мал, илангаяа нёдондоной хурьгад ехээр турана. Имагтал харууһалга, эдеэлүүлгын, байра байдалай мууһаа боложо, һаядаа эндэ аяар зуугаад түлгэ үхэбэ. Муудаһан малые һүрэгүүдһээнь саг соонь илгажа, һайн тэжээл эдюулхэ, анхаралтайгаар харууһалха, таатай зохид байрада байлгаха тушаа тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд, зоотехник нүхэр Неряхин эртээнһээ һаналаа табяагүй байха юм.

Ажахын энэ жэлэй гараһанһаа хойшо энэ колхозойхид һү ехээр һаахын түлөө тэмсэлээ һуладхаба. Тиигэжэ октябрь, ноябрь һарануудта урдынхиһаа бага һү һааһан байна. Энээнэй шалтагааниие асуухада колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Баянов «Үнеэднай шэргэнэ, үшөө тугаллажа эхилээдүй» гэжэ харюусана. Гол шалтагааниинь иимэ бэшэ, харин һаамхай үнеэдэй муугаар эдеэлүүлэгдэжэ байһан ушар болоно. Үнеэдынь мүнөө хүрэтэр байрада байлгагдажа эдеэлүүлэгдэнгүй, бэлшээридэ ябана. Мүнөө хүрэтэр үнеэдтэ тэжээл эдюулхэ нормо хүсэд табигдаагүй. Зелёнко яһала ехэтэй байбашье, үнеэдтээ үгэжэ эхилээдүй байһаар. Кормушкагүй дээрэһээ һаалишадынь үбһэ тэжээлээ газарта хаяжа үгэхэ баатай болоно. Тиимэһээ үбһэ тэжээлынь малай хүл доро үлти зада гэшхэгдэжэ, шорой шабааһантай холигдожо, хоролтодо ороно. Тэжээлэй кормушка юундэ хэнэгүйбтэ гэжэ һурахада, «модон олдоногүй» гээд тэндэхид һэнгэргүйгөөр хэлэхэ байха. Харин колхозойнь центртэшье, эбэртэ бодо малайнь Хуурайдахи фермэдэшье ошоод дүрбэн зүг тээшээ харахада, нарһа шэнэһэтэй, уляаһа хуһатай ой тайга ойро шадар нэбшыжэ байхал.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо яахадаа мал олоороо туранаб, үхэнэб, һү һаалга юундэ урдынхиһаа дээшэлнэгүйб? Һүүлэй үедэ аймагай хүтэлбэрилхы органуудай, мүн Хориин машинно-тракторна станциин дирекциин зүгһөө энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ хэгдэнгүй, тэдээндэ үлэмжэ ехээр найдаха, һү һаалгаар урдань һайн үрэ дүнтэй байһан хадаа түхэлөө алдахагүй бээз гэжэ бодохо ябадал гараһан байгаа. Тиихэдэнь тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд туйлаһан зарим тэды амжалтануудтаа дашуураад, һанаа амархан һуужа байгаа.

Хориин МТС-эй харьяата, мүн бусадшье колхозуудта малажалынь мүнөө хангалтагүй байдалда ороод байна. Ашангын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Мижитов, партийна организациинь секретарь нүхэр Жамьянов) мал, илангаяа хони олонтой ажахы юм. Энэ колхоздо мал үсхэбэрилхэ, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ арга боломжошье бии. Теэд, ашангынхид бии байгаа арга боломжоёо хүсэд хэрэглэнэгүй. Тэрэнэй эсэстэ мүнөө үбэлжэлгын эхилхэһээ хойшо мал туража, үхэжэшье байна. Һүн багаар һаагдана. Энэ колхоздо үбһэ, солоомо, зелёнко нёдондонойхиһоо ехээр бэлдэгдэнхэй. Теэд, тэжээл зүбөөр гаргашалха, малда тэрэниие буйлуулжа, нормын ёһоор эдюулхэ хэрэгтэ ёһотой анхарал табигданагүй.

Иигээд эртын хурьгад эндэ олоор абтахань. Теэд, тэдэниие байлгаха байрань тон үсөөн, бии байһаниинь заһагдаагүй байха юм. Хониной-товарна нэгэдэхи фермэ (даагшань нүхэр Содномова) 5 мянга шахуу хонитой. Фермынь зарим гүүртэнүүдэй хонидой байра нёдондонойнгоо шэбхэ шабааһанһаашье сэбэрлэгдээгүй байба. Нэгэ отарын хонид сагаан талада үбэлжэхэ туйлдаа хүрхэдөө үхэрэй байрада оруулагдаад байна.

Хонидой типовой байра эндэ баригдажа эхилһээр үнинэй. Теэд, тэрэ мүнөө хүрэтэр дүүргэгдэнэгүй. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд эхилэгдэһэн энэ барилгые түргэн дүүргэхын түлөө эрид шанга хэмжээ абанагүй.

—Имагтал һайн байрагүй дээрэһээ үнгэрэгшэ жэлдэ хурьгадые түрүү аргаар түлжүүлжэ шадаагүйбди, мүн хэдэн олон хурьга гарзалуулһан байнабди, — гэжэ фермые даагша нүхэр Содномова хөөрэнэ.

Үдын МТС-эй харьяата олонхи колхозууд малай үбэлжэлгые тэрэшэлэн муу бэлэдхэлтэйгээр угтаһан байна. Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо тугалай һайн байра мүнөө хүрэтэр түхеэрэгдээгүй, мал харууһалга, эдеэлүүлгэ муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тиимэһээ эндэ малынь турана, үнеэдһээ һүн багаар һаагдана.

Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ Калининай нэрэмжэтэ колхоз малаа олоор турааһан, мүн хорооһоншье байгаа. Теэд,тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд нёдондонойнгоо алдууһаа һургаал абангүй, мүнөөшье үбэлжэлгые муу бэлэдхэлтэйгээр угтаад, малаа баһал олоор тураажа байна. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Санжицыренов малай харууһалга, эдеэлүүлгые һайжаруулха, дутуу дундануудаа усадхаха тушаа шанга хэмжээ абанагүй, малажалые тон халирхайгаар хүтэлбэрилнэ. Хэтэрхэдээ ажахын энэ жэлэй эхеэр хэдэн олон үнеэдээ хуули бусаар хорооһон байха юм.

Мүн «Гигант», «Победа» колхозууд иимэрхүү байдалтай. Эдэ колхозууд үнеэдые байрадань байлгажа эдеэлүүлгые саг соонь эмхидхэнгүй, мэнэ һая болотор бэлшээридэ ябуулдаг байгаа. Мүнөөшье эдэ колхозууд силос, зелёнко гэхэ мэтын шэмэтэ тэжээлнүүдээр, мүн таряа талхаар үнеэдээ һайса эдеэлүүлнэгүй. Тэжээл буйлуулха түхеэрэлгэ, кормушканууд хэгдээгүй байһаар.

Дээрэ дурсагдагша эдэ бүхы дутуу дундануудые байгша оной ноябрьда партиин обком тэмдэглээд, һү һаалгые дээшэлүүлхэ тушаа КПСС-эй обкомой III пленумэй тогтоолые дүүргэхэ хэрэгтэ КПСС-эй Хориин айком, тэрэнэй инструкторска группанууд харюусалгагүйгөөр хандана гэжэ зааһан байгаа. Теэд мүнөөшье Хоридо хубилалта үшөөл болоогүй байһаар. Партиин айкомой Хориин, Үдын МТС-үүдэй зонодохи секретарьнууд нүхэд Б. Дагбаев, Д. Дагбаев малай үбэлжэлгые хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ, һү һаалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь колхозуудта бодого туһаламжа үзүүлнэгүй, малшадай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулнагүй.

Тэрэшэлэн аймагай зооветеринарна зарим хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө үүргые хангалтагүйгөөр дүүргэнэ, малшадые зоотехническэ заабаринуудтай, түрүү дүй дуршэлтэй танилсуулхын түлөө һулаар тэмсэнэ. Хэтэрхэдээ зарим мэргэжэлтэд малай гүүртэ, фермэнүүдээршье ябахаяа болишонхой. Тиимэ мэргэжэлтэдэй тоодо түбхын түрүүндэ Үдын МТС-эй главна зоотехник нүхэр Кузьмин оролсоно. Энэ мэргэжэлтэ колхозуудта тон үсөөн ошодог, ганса нэгэ ошоходоошье малшадтай үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэдэггүй, тэдэнэй байра байдалые һонирходоггүй байха юм. Нүхэр Кузьмин тугалые эхэһээнь һалгаажа түлжүүлхэ гэхэ мэтын түрүү аргануудай үлэмжэ һайн байһан тухай малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ ойлгуулжа, хэлэжэ үгэхэһөө байтагай, өөрөө энэ аргые тоохогүй ябадал гаргадаг. Зооветеринарна зарим хүдэлмэрилэгшэдэй ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандадаг дээрэһээ хэдэ хэдэн колхозуудта малшадай дунда зоотехническэ һуралсал муугаар эмхидхэгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, «Улаан Одон» колхоздо малшадынь һуралсажа үшөө эхилээдүй байһаар.

— Бидэнэр, һүнэй-товарна фермын һаалишад, колхозой центртэ байдагбди. Тиимэһээ лекци, хөөрэлдөө шагнаха, һуралсалда хабаадаха дүүрэн аргатайбди, бултадаа һураха дуратайбди. Зүгөөр, бидэ хаанашье һуралсанагүйбди, зоотехническэ кружогшье эндэмнай үгы юм, — гэжэ «Улаан Одон» колхозой түрүү һаалишан Дулсан Ешинимаева хэлэнэ.

Малай байра байдалые, харууһалга, эдеэлүүлгые эрид һайжаруулжа, тэдэнэй тураха, үхэхэ ябадалые дары болюулха, үбэлдөөшье, зунайхиһаа дутуугүй ехэ һү һааха арга боломжо Хориин колхозуудта гүйсэд бии. Тэрэнээ зүбөөр хэрэглэжэ, үбэлжэлгын эдэ бүхы дутуунуудые түргэн зайсуулхын түлөө тэндэхи партийна, советскэ органууд, МТС, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд эрид хэмжээ абаха ёһотой.

О. ГОМБОЕВА, манай тусхай корреспондент.

Г. В. Плехановай түрэһөөр 100 жэлэй ойдо

ССР Союзай Ехэ театрта баярай заседани болобо

Росси дотор эгээн түрүүлэн марксизмын үзэл суртал дэлгэрүүлһэн пропагандист, ородой ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша Георгий Валентинович Плехановай түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Ехэ театрта декабриин 11-дэ болоо. Партийна болон ниитын организацинуудай, мүн эрдэмтэдэй түлөөлэгшэд тус заседанида хабаадалсаа.

Нүхэд Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, Г. К. Жуков, Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов, А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов суглараагшадта халуунаар угтагдан, баярай заседаниин президиумдэ ерэжэ һууба.

КПСС-эй МГК-гэй секретарь нүхэр И. Т. Марченко баярай заседаниие нээбэ.

«Ородой ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ Г. В. Плехановай дүүргэһэн түүхэтэ үүргэ» гэһэн элидхэл КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн академик М. Б. Митин хээ.

Россида марксизмын агууехэ үзэл суртал анха түрүүн дэлгэрүүлһэн пропагандистын, материалистическэ үзэл бодолой түлөө сусаршагүй тэмсэлшын, ородой ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшадай нэгэнэй дурасхаалые гүнзэгы ехээр хүндэлжэ, Георгий Валентинович Плехановай түрэһөөр зуун жэлэй ойе советскэ арад тэмдэглэжэ байна гэжэ академик Митин хэлээ. Манай арадай омогорхол ба алдар соло бологшо гайхамшагта тэмсэлшэдэй тоодо Плеханов оролсоно. Бүри үнгэрэгшэ зуунжэлэй наяад онуудта Плеханов болбол ородой хүдэлмэришэн ангиин түүхэтэ үүргыень зааһан, манай орондохи анха түрүүшын марксистска «Ажалые сүлөөрэлгэ» гэһэн бүлэгые байгуулһан байна. Марксизмын үзэл сурталые Россида дэлгэрүүлхэ ба тэрэниие хамгаалха хэрэгтэ Георгий Валентинович ехэ үүргэ дүүргээ. Теоретик-публицист байһан дээрэһээ, философёор, экономикоор, социально-политическэ һургаалнуудай түүхээр, искусствын болон литературын асуудалнуудаар Г. В. Плеханов олон һайн зохёолнуудые бэшэжэ, эдэнь научна социализмын үнэтэ һанда ехэхэн нэмэри боложо орооо. Марксизмын үзэл суртал Россидахи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн хоёрые холбон нэгэдүүлээгүйшье һаа, 1903 онһоо хойшо ажал-ябуулгадаа, политическэ талаар хэдэн ехэ алдуунуудые гаргаашье һаа, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэдэ, марксизмын үзэл сурталай илан мандахын түлөө тэмсэлдэ Г. В. Плеханов хүндэтэй һуури эзэлнэ.

Г. В. Плехановай ажабайдал болон революционно ажал-ябуулга тухайнь, Россида эгээн түрүүн марксизмын үзэл суртал дэлгэрүүлһэн тон ехэ аша габьяа тухайнь элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ, революционно залуушуулай олон үетэниие хүмүүжүүлһэн «Түүхэ тушаа монистическэ үзэлэй хүгжэһэн асуудалда» гэһэн алдарта номойнь шухала удхашанарые онсолон тэмдэглээ. Арад зоной болон ганса нэгэ хүнэй түүхэдэ дүүргэдэг үүргэ тухай асуудалаар Плехановай баримталдаг гол үзэлнүүд элидхэл соо дэлгэрэнгыгээр шэнжэлэгдээ. Арад зон гээшэ түүхэдэхи шиидхэхы хүсэн, арад зон түүхые зохёон байгуулдаг гэжэ Плеханов зааһан байна.

Г. В. Плехановта В. И. Ленинэй ямараар хандадаг байһан тухайнь элидхэл соо хэлэгдээ. Плехановай гүнзэгы ухаае, үргэн эрдэмыень, марксистска философиин түлөө хэдэг тэмсэлыень Владимир Ильич үндэрөөр сэгнэдэг һэн. Марксистска философёор Плехановай бэшэһэн бүхы зохёолнуудые шудалха ёһотой гэжэ Ленин уряалдаг байгаа.

— Түүхын хүгжэлтые тогтоохо зорилготойгоор, социализмын хүсэнүүдые хардаха гүрдэхэ гэһэн зэрлиг муухай кампаниие империалистическэ хархис этэгээдүүд мүнөө удаа дараагаар ябуулжа байна. Тиимэһээ «Мүнөө сагай социалистическэ хүдэлөөе аалидуулха гэһэн оролдолго хадаа энэрхы сэдьхэлтэйгээр хүндэ хандалгада ба соёл болбосоролдо эсэргүүгээр хэгдэһэн эгээн хорото муухай ябадал болоно» гэжэ Плехановай хэлэһэн сэсэн үгэнүүдые эрхэ бэшэ һануулхаар байна.

Баярай заседаниин һүүлээр концерт болоо.

***

Г. В. Плехановай түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседанинууд Киевтэ, Бакуда, Вильнюстэ, Львовто, Ульяновскда болон бусад городуудта үнгэргэгдэбэ.

(ТАСС).

Эстонско искусствын болон литературын декадада хабаадагшад Москвада ерэбэ

Эстонско искусствын болон литературын декадада хабаадагшад декабриин 11-дэ Москвада ерээ. Столицын театрнуудай, олониитын болон ажалшадай түлөөлэгшэд айлшадые Ленинградска вокзал дээрэ угтаа.

Декадада хабаадагшадые угталда зорюулагдан болоһон митинг дээрэ СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов үгэ хэлээ. Москвагай театрнуудай, искусствонуудай хүдэлмэрилэгшэдэй болон олониитын зүгһөө СССР-эй арадай артист С. Я. Лемешев айлшадые амаршалаа. Хани һайнаар угтаһанайнь түлөө Эстонско ССР-эй Культурын министр А. Я. Ансберг москвагайхидта халуун баясхалан хүргөө. Декадада хабаадагшадай зүгһөө СССР-эй арадай артист А. М. Лаутерай үгэ хэлэхэдэ, суглараагшад нэрьесэ альга ташаа.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Колхоз бүхэнние тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ

☆

(Байкало-Кударын аймагай партконференциһээ)

☆ ☆

Аймагай колхозууд ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ продукци нэгэ бага ехээр абаа. Үнеэдһээ һү һаалга аймаг дотор дунда зэргээр 1016 литр болоо. Тиигэжэ эдлүүриин газарай 100 гектарта мяха абалга 22,2 центнер, тэрэ тоодо гахайн мяха—5,2 центнер болоһон байна. Энэнь 1953 онойхитой сасуулхада 7 дахин дээшэлһэн болоно. Мүнөө Куйбышевай, Ворошиловай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд һү һаалгаар аймаг соогоо түрүүлжэ ябана. Мяха абалга нилээд дээшэлбэ. Орооһо таряа, овощь абалгада яһала һайн дүнгүүд туйлагдаа.

Эдэ дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, аймагай партийна организаци ажахын асуудалнуудые яһала шударгыгаар шиидхэдэг болоһон байна. Зүгөөр, хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ партийна организацинуудай үүргэ үшөөл бага байһаар гэжэ үгэ хэлэһэн делегадууд зүб тэмдэглээ гэжэ һанагдана. Яахадааб гэхэдэ, аймаг дотор хэдэн гээгдэнги колхозууд бии байһаар. Жэшээ болгон XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозые абаад үзэе. Энэ колхоз һүүлэй хэдэн жэлэй турша соо гээгдэжэ ябана. Малайнь тоо толгой 1953 онойхиһоо олон болоогүй. Тиихэдэ гахайнуудайнь тоо үсөөрһэн байна. Эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 14 толгой мал хүртэнэ. Үнеэд бүришье үсөөн. Һү абалга оройдоо 24 процентээр дээшэлһэн, нооһо абалга бага болоһон байна.

Иимэ байдалай шалтагаан юуб гэхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд ажахыгаа, илангаяа малажалаа халирхайгаар хүтэлбэрилнэ. Парторганизациин 12 гэшүүдэй оройдоо хоёрынь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Партийна бюро колхозой ажахые гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ үзэдэггүй, үндэһэн шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ коммунистнуудай, мүн бүхы колхознигуудай эршэ хүсые элсүүлдэггүй байна.

Энэ парторганизаци эмхидхэлэй талаараа һула гэжэ партиин айком, тэрэнэй бюро үни хада мэдэбэшье, эндэхи коммунистнуудта туһалха тушаа бодото хэмжээ абаагүй байха юм.

Партийн айком тоосоото үе соогоо гээгдэнги колхозуудые урагшань татаха гэжэ, партийна эхин организацинуудай үүргые дээшэлүүлхын түлөө бодотоор оролдодоггүй байһыень мүн ондоошье талаараа тодорно. Кабанскын МТС-эй зонодохи айкомой секретарь нүхэр Сергеев Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ерэжэ, хонон үнжэн байжа, ажахыень нарин шангаар обёорон хараха, колхозые эмхидхэлэй-ажахынь талаар бэхижүүлхэ гэжэ май һараһаа хойшо түхеэрһэн аад, мүнөөшье ошоодүй. Энэ асуудал партиин айкомой хүдэлмэриин түсэбтэ һара бүридэ оруулагдаад лэ саашалуулагдажал байдаг.

—Манай партийна организаци, бишье өөрөө залуу түрүүлэгшэ хадаа, партиин айкомой зүгһөө бодото туһаламжа абаха гээд хүлеэдэгбди. Теэд, айкомойхид саг зуураар «айлшалхаһаа» бэшэ, мүртэйгөөр туһалдаггүй,—гэжэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Глушков мэдүүлбэ.

Конференци дээрэ иимэ жэшээ харуулагдаба. Һү һаалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой парторганизацида, правленидэ туһалха гэһэн даалгабаритайгаар айкомой инструктор нүхэр Братеньков тэндэ ошоһон байгаа. Тэрэнэй колхоздо ерэхэдэнь түрүүлэгшэнь үгы байшоо. Тиигээд айкомой инструктор колхозой фермэ дээрэ ошожо, малшадтай хөөрэлдэхэ, дутуу дунда юумыень ажаглан хаража, парторганизациин хүсөөр усадхуулхын орондо, ондоо колхоз ошоһон түрүүлэгшые бэдэржэ хойноһоонь ябашаһан байха юм.

Энэ баримта партиин айкомойхидой хүдэлмэриин арга дүршэлые элсэр харуулна. Аймаг дотор партийно-эмхидхэлэй, партийно-политическэ хүдэлмэриин һулаар табигдаһанһаа боложо, колхозуудай болон предприятинуудай ажал хүдэлмэридэ партийна организацинууд һулаар нүлөөлнэ гэжэ делегадууд ехэ зүбөөр тэмдэглэбэ. Зарим парторганизацинуудта 2—3 һарын хугасаа соо партийна суглаан болодоггүй байба. Жэшээнь, «Путь к коммунизму» колхозой парторганизаци үниһөө хойшо муугаар хүдэлмэрилнэ. Эндэ партийна суглаанууд үни удаан саг соо болодоггүй байгаа. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада парторганизациин гэшүүдэй тоо олон болобогүй. Эндэхи зарим колхознигууд, мүн зарим коммунистнуудшье хамтын ажалда хабаадалсадаггүй байна. Энэ парторганизациин хүдэлмэри тоосоото суглаан дээрээ жэл бүри хангалтагүй гэжэ сэгнэгдэдэг. Энээн тухайдань айкомой пленум, партийна эдэбхитэдэй суглаан бүхэн дээрэ хэлэгдэдэг. Теэд хэрэгынь тэрэл хэбээрээ байжа байдаг. Партиин айкомой эмхидхэлэй, пропаганда болон агитациин таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ парторганизацида хооһон үгөөрөө бэшэ, харин бодото ажалаараа туһалха ёһотой гэжэ конференци дээрэ хэлэгдэбэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ партиин айком загаһа баридаг колхозуудта анхаралаа багаар хандуулаа гэжэ конференци дээрэ элирээ. Молотовой, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудай муугаар, олзогүйгөөр ажаллаһан дээрэһээ загаһа бариха түсэб дүүргэгдээгүй. Эдэ колхозуудай олзо доход үрмагүй бага байһаар. Гэхэ зуура, таряанажал болон малажалтай болохо тухайдань партиин айком эдэ колхозуудта саг соонь заажа үгөөгүй гэхэ хэрэгтэй. Эдэ колхозуудай арга шадалые харахада эндэ загаһа барилгын хажуугаар хүдөө ажахын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа болохо байна. Эдэ хоёр колхоз тус тустаа 500—600 гектар газартай. Ажал хэжэ шадаха колхознигуудайнь 70 процентнь гол түлэб загаһа барилгада хабаадалсадаггүй туладаа бүхы хүсөөрөө ажалладаггүй байна. Тиимэһээ загаһа агнадаг колхозууд багашагшье һаа, хүгжэнги таряанажалтай, малажалтай байха ёһотой гэжэ конференци дээрэ ехэ зүбөөр хэлэгдээ.

Партиин айком адуу малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ хам орошье, тэрээндэ тэжээлэй база байгуулха асуудалые һулаар шиидхэнэ. Энээн тухай делегат нүхэр Масловай хэлэһэн үгэ зүбтэй байна. Юуб гэхэдэ, һүүлэй 5—6 жэлэй хугасаа соо аймаг дотор ургаса муугаар гаража, гектар бүриһөө оройдоол 7—8 центнер абтана. Энээнэй гол шалтагаан хадаа газар элдүүрилгэдэ эрид хубилалта үшөөл хэгдээгүй байна гээшэ. Аймагай колхозууд агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ түсэбөө жэл бүри дүүргэнэгүй. Аймаг дотор кукуруза ехээр таридаг болохын түлөө бодото оролдолго, тэмсэл ябуулагданагүй.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ машинно-тракторна станциин үүргэ ехэ. Гэбэшье, Кабанскын МТС-эй директи зөөлэн хахалалга хэхэ түсэбөө дүүргэбэл хүрөө гэжэ тоолодог заншалаа табяагүй. Харин шэнэ ба боро газарые эдлүүрилэн ашаглаха, малажалдахи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилан хүнгэлхын хойноһоо оролдодоггүй байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Хүгжэнги таряанажалтай болоогүй сагтаа малажалаа хүгжөөжэ шадахагүйбди гэжэ ойлгохо хэрэгтэй. Тэжээл бэлэдхэхэ асуудалда, кукуруза ехээр таридаг болохо хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулха шухала болоо.

Партиин айком нютагай Соведүүдэй хүдэлмэриие һулаар хүтэлбэрилнэ гэжэ конференци дээрэ онсо заагдаа. Сельскэ Соведүүд болон аймгүйсэдком хүдөө ажахые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ. Соведүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай асуудал үнгэрэгшэ намар айкомой пленум дээрэшье табигдаһан байха. Нютагай Соведүүдэй үүргые эрид дээшэлүүлхэ саг тулажа ерээ гэжэ пленумдэ хабаадагшад булта мэдэрһэн, зүбшөөһэн байгаа. Теэд пленумэй шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхэ тушаа партиин айком эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулаагүй байшоо. Тиимэһээ нютагай Соведүүдэй хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии байһаар.

Конференци КПСС-эй айкомой хүдэлмэриие хангалтатай дээрэ тоолоод, аймагай партийна организациин бүхы хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые хараалба.

***

Айкомой шэнэ составай пленум боложо, КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **Кочетов Д. В.**, хоёрдохи секретаряар **Раднаев Ц. Б.**, секретаряар **Сергеев М. П.** һунгагдаба.

Коммунист Илья Тарасович Кихо Улан-Удын паровозно деногой уралан нарижуулагшадай нэгэн юм. Нүхэр Кихо уралан нарижуулгын олон дурадхал оруулһан байна. Илья Тарасович уралан нарижуулагшадай бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаадаһан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Кихо (баруун гарһаа) слесарь В. Клениковэй заһабарилһан токарна станок шалгажа байна.

А. Мантаевай фото.

Ажалшадай байдал улам һайжарна

Ажахын ба культурна байгуулалтада манай гүрэн жэл ерэхэ бүри мүнгэн зөөри улам ехээр гаргашална.

Үдэ мүрэн дээрэ түмэр-бетон хүүргэ бариха, мүн городой электросеть, водопровод, канализациие шэнэдхэн заһабарилха, трамвайн депо бариха гэхэ мэтэ коммунальна барилгануудта Улан-Удэ городой 1956 оной бюджедһээ 14289,3 мянган түхэриг, байрын гэрнүүдые барихын тула 5045 мянган түхэриг, һургуулинуудай, үхибүүдэй садуудай хэрэглэлдэ, ажалшадые культурно-ажаһуудалай талаарнь хангалгада 1125 мянган түхэриг мүнгэн һомологдоһон байна.

Городой бюджедэй ехэнхи хубинь социалистическэ предприятинуудай олзо доходһооороно. 1956 ондо ажахын предприятинуудһаа, организацинуудһаа городой бюджедтэ 28896 мянган түхэриг орохо юм. Энэнь бюджедэй бүхы орошын 44,3 процент болоно.

Хүн зоной өөрын һайн дураар гүрэндөө урьһалһан, нөөсэлгын кассада оруулһан мүнгэн гүрэнэй бюджедэй орошодо нэмэлтэ болон оролсодог гээшэ.

Табадахи табанжэлэй турша соо гүрэнэй бюджедтэ гүрэнэй урьһаламжаар 175800 мянган түхэриг ороһон юм. Тэрэнэй 87900 мянган түхэригынь городской бюджедтэ Улан-Удын ажалшадһаа ороһон байна.

СССР-эй ажахые хүгжөөхэ 1956 оной гүрэнэй урьһаламжа 42467 мянган түхэригтэ захигдаа. Энэмнай 667 мянган түхэригөөр түсэбһөө үлүү гарана.

Нөөсэлгын кассада арад зоной оруулһан мүнгэниинь гүрэнэй бюджедтэ мүн лэ оролсодог гээшэ. Ажалшад байдалайнгаа һайжарха бүри нөөсэлгын кассада мүнгэ ехээр оруулха аргатай болоно. Мүнөө Улан-Удэдэмнай нөөсэлгын кассанууд нилээд олошороо. Мүнөө городой гурбан райондо 2 центральна, нэгэдэхи ба хоёрдохи разрядай 11 касса, 4 агентскэ касса хүдэлнэ. Хэрбээ 1951 оной январиин 1-нэй байдалаар городой нөөсэлгын кассада арад зонһоо 27164 мянган түхэриг ороһон байгаа һаа, 1956 оной ноябриин 1-нэй мэдээгээр 58839 мянган түхэриг ороо гэхэ гү, али хоёр дахин ехэ болоһон байна. Энэ оной арба һарын туршада 2814 мянган түхэриг мүнгэн нөөсэлгын кассануудта нёдондонойхиһоо ехээр оруулагдаа. Мүнгөө кассада хадаглагшадай тоо 2848 хүнөөр нэмээ. Ажалшад суглууһан мүнгэеэ нөөсэлгын кассада хадагалхадаа үнэтэй юумэнүүдые абаха аргатай болоно бшуу. Жэшээлхэдэ, һүүлэй үедэ городой ажалшад «Победа» маркын 20 автомобиль, «Москвич» маркын 30 автомобиль, 70 мотоцикл, олон радиоприёмник болон бусад үнэтэ зүйлнүүдые худалдан абаһан байна.

Мүнөө предприятинууд болон эмхи зургаанай бухгалтернууд хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай өөһэдынь дураар һара бүринь салин хүлһэнэй ямаршье хубиие нөөсэлгын кассада оруулдаг болоо. Байгша оной октябрь һарада иимэ гуримаар 50-яад организацинуудһаа хамта дээрээ 111.830 түхэриг оруулагдаһан байна.

Промышленна предприятинууд хүгжэн үргэдхэгдэжэ, улад зоной улам олошоржо байха үедэ городоймнай нөөсэлгын кассанууд үсөөдөөд, ажалшадай эрилтые дүүрэн хангажа шаданагүй. Тиимэһээ арад зоной эрилтэнүүдтэй тааралдуулан нөөсэлгын кассануудые үшөө олоор нээхэ хэрэгтэй болоно.

Гэбэшье, заримдаа финансын органуудые энэ хэрэгтэнь дэмжэдэггүй ушарнуудшье үзэгдэнэ. Хэлхээ холбоонэй управлениин ба Улан-Удын почтын конторо нөөсэлгын касса нээхэ байрагүйбди гэһэн шалтаг барьяад, нөөсэлгын шэнэ кассануудые нээлгэдэ һаад ушаруулна. Жэшээлхэдэ, сэмбын фабрикын дэргэдэхи почтын таһагта, Сэлэнгын зүүн эрьедэ нөөсэлгын кассануудай үгы дээрэһээ, тэндэхи хүн зон город ерэхын тула 3—5 километр ябаха баатай болоно. Мүн городой АТС-эй гэртэ, почтын шэнэ таһагуудта нөөсэлгын кассануудай нээгдээ хадань, нөөсэлгын центральна кассада ерэдэг хүнүүд нэгэ бага үсөөрхэ һэн.

Гүрэнэй бюджедтэ мүнгэ оруулха хэрэгтэ нөөсэлгын кассанууд ехэхэн үүргэ дүүргэдэг. Тиимэһээ нөөсэлгын шэнэ кассануудые нээжэ, городой ажалшадые бүри һайнаар, культурнаар хангаха, түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ёһотойбди.

Н. Петров, № 301 нөөсэлгын центральна кассые даагша.

СССР-эй МИД-эй мэдүүлгэ

Танжертэхи уласхоорондын захиргаае үгы болгохо ба Танжерай газарта тогтоогдоһон уласхоорондын гурим болюулха тухай асуудалаар 9 оронэй конференци Федалада (Марокко) октябрь һарада зарлагдаһан байгаа. Энээнтэй дашарамдуулан, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительство 1956 оной октябриин 9-дэ мэдүүлгэ хээ һэн. Тиихэдээ, Танжерые Мароккотой нэгэдүүлхэ тухай Мароккын правительствын үүсхэлые һайшааһан байгаа.

Советскэ правительство хадаа 1906 ондо Алхесирасска актда гараа табиһан, мүн тэрэшэлэн 1945 ондо болоһон Парижска конференцидэ хабаадаһан оронэй правительство байна. Тиимэһээ, Советскэ правительство арадуудай тэгшэ эрхэтэй байха ба өөһэдынгөө байдалые тодорхойлхо агуусхэ гол ёһонуудые хүтэлбэри болгодог, мүн бэеэ даанхай байдалтай болохо, оронoo нэгэдүүлхэ гэжэ марокканска арадай үнэн зүбөөр эрмэлзэжэ байһые хүндэлдэг юм. Тиин Марокко Танжерые орондоо нииилүүлхэ бүрин эрхэтэй гэжэ Советскэ Союзай мэдэржэ байһан тухай мэдүүлнэ, мүн Танжертэхи тусхай гурим тухай уласхоорондын хэлсээн хүсөө гээгээ гэжэ тоолоно.

Танжертэ тогтоогдоһон уласхоорондын гуримые болюулжа Танжерые Мароккотой нэгэдүүлбэл, арадуудай хоорондын хани барисаае болон эб найрамдалые бэхижүүлхэ, мүн тэгшэ эрхэтэй байха, гүрэнэй бэеэ даанхай байдалые хүндэлэлсэхэ гол ёһонуудта үндэһэлэн уласхоорондын харилсаа холбоо хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалха бэзээ гэжэ Советскэ правительство этигэн найдана.

Оронoo һалбаруулан хүгжөөлгэдөө эрхим һайн амжалта туйлахыень марокканска арадта Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай Правительство хүсэнэ.

Марксизмын элитэ ехэ пропагандистын дурасхаалда

ПЛЕХАНОВО, декабриин 11. (ТАСС). Московско-Киевскэ замай Калужска отделениин Плеханово станциин түмэрзамайхид Г. В. Плехановай түрэһөөр 100 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна. Станцинь, мүн байдаг тосхониинь Плехановай нэрээр нэрлэгдэһэн юм. Ородой ба уласхоорондын социалистическэ хүдэлөөнэй элитэ ехэ түлөөлэгшын ажабайдал болон ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөнүүдые агитаторнууд, пропагандистнууд эдэ үдэрнүүдтэ үнгэргэнэ. Плехановай философско зохёолнуудай выставкэ библиотекэ эмхидхээ.

Үсэгэлдэр түмэр замай клубта Г. В. Плехановай дурасхаалда зорюулагдан вечер болоо.

Һүнэй түлөө тэмсэл

КПСС-эй обкомой III пленум үбэлжэлгын үедэ һү һаалгые нёдондо үбэлэйхиһөө 2—2,5 дахин дээшэлүүлхэ зорилго колхоз, совхозуудай үмэнэ табиһан байна. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула һаалишад, мал адуулагшадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тэдэнэй эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай гол шухала хэрэг болоно.

Энээн тушаа манай колхозой партийна эхин организаци зарим тэды хүдэлмэри хэжэ байна. Партийна организацидамнай 23 коммунист тоологдоно. Тэдэнээ колхозой ажахын харюусалгатай һалбаринуудта хубаарилан табинхайбди. Һүнэй-товарна фермэ дээрэ 4 коммунист хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй тоодо һаалишан П. Насникова, тоо бүридхэгшэ А. Гергель болон бусад коммунистнууд оролсоно.

Фермын ажалда партийна организациин нүлөө дээшэлүүлхын тула ноябрь һарада партийна группа тэндэ эмхидхэгдээ. Партийна группын суглаан боложо, коммунистнуудай зорилго тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Мүнөө энэ группа ажалаа бараг һайнаар эмхидхэжэ байна.

Социалистическэ мүрысөө эмхидхэжэ, үдэр бүри хүтэлбэрилхэ хэрэг партгруппын шухала зорилгонь болоно. Фермын һаалишад тус тустаа социалистическэ шэнэ уялга абанхай. Бүхы фермээрээ үнеэн бүриһөө жэлэй турша соо 2000 литр һү һааха гэжэ эндэхид шиидэбэ. Энэнь нёдондо жэл туйлаһандань орходоо 300 шахуу литрээр ехэ болоно.

Эдэ уялгануудай хэрээр дүүрэжэ байһанай хойноһоо партийна группа үдэр бүриин хиналта хэжэ байна. Һаалишадай үдэр бүриин ажалай дүнгүүд согсолон гаргагдажа, показателиин доскада бэшэгдэнэ. Мүн тусхай хуудаһан дээрэ һаалишадай квартал, һара, үдэр бүриин даалгабари бэшэгдэнхэй юм. Манай һаалишад абаһан уялгануудаа хэр зэргэ дүүргэжэ байһанаа хододоо шалгажа, мэдэжэ байдаг.

Ажалай арбан хоногой дүнгүүдээр үйлэдбэриин зүблөөн үнгэргэгдэжэ, түрүү ябаһан һаалишанда дамжуулгын улаан вымпел (туг-хан) колхозой правлениин, парторганизациин зүгһөө барюулагдадаг. Октябрь һара соо үнеэн бүриһөө 101 литр һү һаажа, колхознай аймаг дотороо хоёрдохи һуури эзэлһэн байгаа. Тиихэдэ һү һааха һарын даалгабари 113 процент дүүргэгдэһэн байна. Һаалишад А. П. Вершинина, А. Ф. Яковлева, В. Г. Насникова болон бусад һайн амжалтануудые туйлана. Ноябрь һарада нёдондонойхитой жэшэбэл һү һаалга хоёрһоо үлүү дээшэлһэн байна.

Һү ехээр һааха гээшэ гансахан лэ социалистическэ мүрысөө зүбөөр эмхидхэһэнһээ болохо бэшэ, мүн малай эдеэлүүлгэ, харууһалгаһаа ехээр болохо байнал. Тиимэһээ партийна организаци, партийна группа энэ асуудалда ехэхэн анхаралаа хандуулна. Ноябриин 13-да партбюро боложо, «малай үбэлжэлгын ябаса тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһэн юм. Энэ хэрэгтэ бии байһан дутуу дунданууд элирүүлэгдээ. Жэшээлхэдэ, малай зарим байранууд муугаар заһабарилагдаһан, зарим үнеэдтэ тус тустань тааруулан рацион табигдаагүй байгаа.

Эдэ дутуу дунданууды дары усадхаха гэжэ колхозой правленидэ, фермын хүтэлбэрилэгшэдтэ партбюро зааһан байна. Партбюрогой тогтоолые дүүргэхын тула хүдэлмэри хэгдэнэ. Үнеэн бүри өөрын тусхай рационоор эдеэллэгдэнэ. Иимэ рацион табихадаа малай шэгнүүри, ашаг шэмынь, тугаллаһан саг болзорынь хараада абтан табигдадаг юм. Партийна группын даалгабаряар коммунист Гергель рационой ёһоор малые эдеэлэлгын, мүн фермэ дээрэ тогтоогдоһон үдэрэй гуримай дүүргэлтын хойноһоо хиналта хэнэ.

Малшадай дунда политическэ хүдэлмэри хододоо ябуулагдана. Агитаторнууд М. Вершинин, А. Гергель гэгшэд һаалишадта газетын һонинуудые уншажа үгэдэг, тэдээнтэй хөөрэлдөө үнгэргэдэг. Мүн колхозой партийна организациин дэргэдэ 7 хүнһөө бүридэһэн лекторскэ нэгэдэл бии юм. Тэдэнэй дунда багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд оролсоно. Партбюрогой даалгабаряар лекторнууд фермэ дээрэ һарадаа 2—3 дахин ошожо, лекци, элидхэл хэдэг байна.

Манай колхозой партийна эхин организациин ябуулжа байһан хүдэлмэри малшадай эрилтые үшөөл хүсэд ханганагүй гэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээ. энэ хүдэлмэрээ үргэн далайсатай, удха түгэлдэр болгохо гээшэ партийна организациин шухала зорилгонь болоно.

Н. Красиков, Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхозой парторганизациин секретарь.

Ордено заводой түрүү бригадада

...Паровозо-вагонно заводой барилга-заһабарилгын конторын начальнигай кабинет. Хараха янзада дүшөөдтөө шахажа ябаһан эхэнэрэй кабинедтээ орожо ерэхэдэнь конторын начальник тэрээндэ хандан иигэжэ мэдүүлээ һэн:

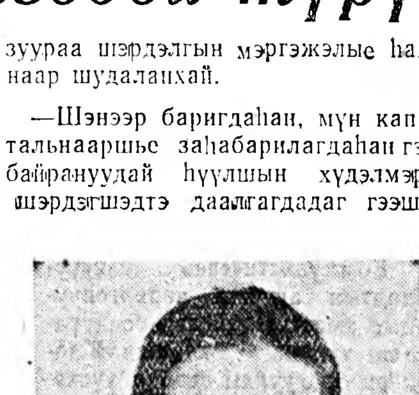
— Любовь Александровна. Ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандадаг түрүү хүнүүдэй нэгэн гэжэ таниие манай коллектив тоолодог гээшэ. Иван Захаровичнай ондоо ажалда ороо, шэрдэгшэднай бригадиргүй үлэбэ. Тиимэһээ бригадирай тушаалые таал даажа абаха болобот...

— Теэд хайшан гэхэб. Этигэл найдабаринетнай дүүргэхые оролдохо болооб,—гэжэ Любовь Александровна Попова даруугаар харюусаа һэн. Иимэ хэлсээнэй болоһонһоо хойшо жэл шахуу саг үнгэрөө. Любовь Александровна энэ үе соо дүй дүршэлтэй бригадир байһанаа харуулаа.

Любовь Александровна паровозо-вагонно заводой олон цехүүдэй барилгада түрүүшын хирпиисэ табилсаһан хүн. Тэрэ үедэ эжынь эндэ шэрдэгшээр хүдэлмэрилжэ байтараа залуухан басаган Любаяа өөрынгөө мэргэжэлдэ һургажа эхилһэн юм. «Хүдэлмэрээ һайн шанартайгаар хэхэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ ябалсаха хэрэгтэй» гэжэ эжынгээ хэлэдэгые нүхэр Попова мүнөө хүрэтэр һанажа ябадаг.

Тэрэ гэһээр хори гаран жэл үнгэрөө. Энэ үе соо Любовь Александровна заводойнгоо коммунальна ажахын барилгада таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Тиихэ зууруураа шэрдэлгын мэргэжэлые һайнаар шудаланхай.

—Шэнээр баригдаһан, мүн капитальнааршье заһабарилагдаһан гэр байрануудай һүүлшын хүдэлмэри шэрдэгшэдтэ даалгагдадаг гээшэ.

Тиимэһээ бидэнэр ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, шанар һайнтайгаар шэрдэхые оролдодогбди,—гэжэ нүхэр Попова хөөрэнэ.

Нүхэр Поповагай даадаг бригада 6 хүдэлмэришэдһөө бүридэнэ. Бригадын гэшүүн бүхэн үглөөдэрэйнгөө хэхэ ажалые бригадирһаа мэдээгүйдөө гэртээ харидаггүй юм.

Нүхэр Поповагай үүсхэл оролдолгын ашаар бригадынь гэшүүд иимэ заншалтай болоһон байна. Энэ бригадир һара соо хэхэ хүдэлмэрээ бригадынгаа гэшүүдтэй зүбшэн хэлсэжэ, ажалаа түргэдхэхэ хэмжээ урид шалан хараалдаг. Иигэжэ хүдэлмэрилһэнэйнгөө ашаар тус бригадынхид байгша оной 11 һара соо арба юһэн һарын даалгабари дүүргэбэ.

Нүхэр Попова өөрынгөө хүдэлмэриин баян дүй дүршэлые бригадынгаа гэшүүдтэ дамжуулан үгэхые саг үргэлжэ оролдодог. Аня Булгакова бригададань һаянай хүдэлмэрилнэ. Шэрдэгшын мэргэжэл шудалалгадань тэрээндэ бригадирынь ехээр туһална.

— Шэрдэгшэн боложо ядаха юумэниинь юун байхаб, гэжэ би түрүүшээр һанагша һэм. Бодото дээрээ тэрэмнии оройдооршье тиимэ бэшэ байһоо. Шэрэ бүхэнние заабариин ёһоор бүйлуулха, үнгыень тааруулжа шадаха хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые мүнөө шадаха болооб,—гэжэ нүхэр Булгакова хөөрэнэ.

...ПВЗ-гэй хоёрдохи участогай сада захын квартал. Эндэ хоёр квартиратай тэбхэр сагаахан хэлэн гэрнүүд харагдана. Тэдэнэй нэгэн соо тус бригадынхид түгэсхэлэй хүдэлмэри хэжэ байба. Ханануудынь сагаанаар будаатай, сонхонуудынь сэнхир хүхэ шэрээр шэрдээтэй. Хамагай һүүлдэ полынь шаб шарахаар шэрдэгдэжэ байба. Иимэ байра абаһан хүдэлмэришэнэй бүлэ барилгашадай шэн зоригто ажалые сэгнэжэ, баясангүй яахаб даа.

С. Черненко.

Эхэ гахай бүриһөө тонно мяха абая

Нүхэд гахайшад! Шахагдаһан гахай 70—80 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаая. Үсхэбэриндэ байһан эхэ гахай бүхэнэй хажуугаар нэгэ удаа түрүүлээд лэ шахагдаха хоёр толгой гахайтай байха. Тиигээд үсхэбэриндэ байһан эхэ гахай бүриндэ 15 толгой түртэхөөр—тэды шэнээн поршоонхо үсхэхэ. Үсхэбэриндэ байһан эхэ гахай бүриһөө нэгэ нэгэ тонно мяха абая.

(Малажалай түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай Хандалгаһаа).

Гахай иигэжэ шахана

Федосья Ивановна Федотова Мухэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоздо гахайшанаар хүдэлжэ эхилһээр 15 жэл боложо байна. Эдэ жэлнүүдтэ нүхэр Федотова хэды гахай шахажа, колхоздоо тушаагаа гээшэб! Гахай шахаха талаар Федосья Ивановна ехэхэн дүршэлтэй болонхой. Урдань жэл бүри 80 гахай шахажа, центнерһээ үлүү шэгнүүртэйгээр тус бүриинь тушаадаг байһан юм. Жэлхэдэ, нёдондо 92 гахай шахаад, бүриинь 110 килограмм болгожо тушаагаа һэн.

Тиигэбэшье, эндэхи гахайшад саашаа хайшан гэжэ гахайн мяха ехээр, гаргаша багатайгаар абадаг болохо гээшэбибди гэжэ бодожо үзэһэн байна. Тиигээд үбэл, эрэ эртэ гараһан поршоонхонуудаа зундаа һайнаар тэжээжэ, түргэн томо болгоод, дахин үбэлжүүлэгүй, намар шахан татаад, гүрэндэ тушаадаг болохо гэжэ шиидээ. Энэ аргые һайшааха зуураа, нүхэр Федотова мүнөө жэлдэ үбэлэй хабарай 206 эртын поршоонхо ургажа абаһан байгаа. Тэдээнээ хабарайгшэ хабар, зундаа һайнаар түлүүлжэ, харууһалжа түргэнөөр ургуулаа. Тиигээд намар шахаад, гараниинь дунда зэргээр 90—килограмм болгоод тушааһан байна. Һая үшөө 24 гахай тус бүриинь баһал тэрэ тухай шэгнүүртэйгээр тушааба.

Федосья Ивановна ганса эхэ гахайнуудые шахаад байдаг бэшэ, түрүүшын гахайшадай жэшээгээр мүнөө жэлдэ залуу эмэ гахайнуудые түлүүлһэн байна. Тиигэжэ мүнөө шахалтада табигдаад байһан тэдэ гахайнуудһаа 40 поршоонхо абажа түлүүлээ. Тэдэ поршоонхонууд эхэнүүдтэеэ хамта баһал шахалганда табигдаад байна.

Хүдэлмэриинь дүршэл тухай тобшохоной тэдыгээр хэлэхэ болоо һаа, нүхэр Федотова гахайнуудые элдэб янзын тэжээлээр саг сагтань эдеэлүүлнэ. Гахайн байра соо хододоо сэбэр, бүхы хүдэлмэри гуримшаһан нэгэ сагта хэгдэжэ байдаг. Гахай, поршоонхонуудые гуримшаһан сагтань эдеэлүүлжэ байха хэрэгтэ нүхэр Федотова ехэ анхаралаа табидаг юм. Таряа талханһаа гадна, хартаабха, турнепс, капустын хальһан гэхэ мэтын тэжээл уридшалан һайнаар бэлдэгдэжэ, буйлуулагдан амтаруулагдажа, гахайда эдюулэгдэдэг байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ дүршэлтэй гахайшан һайхан үбһэ ногоохоноор бутартарынь хатаагаад, татажа гү, али уһанда дэбтээгээд, гахай, поршоонхонуудтаа эдюулдэг болоо. Татаһан, үльтэргэһэн гурил гахай ехэ дуратайгаар эдидэг.

Тиихэдэ, мүн гахайнуудта сатаа, витамин болон минеральна бодосуудаар элбэг тэжээлнүүд: яһанай гурил, фосфат, дабһан, машиндагдаһан һүн гэхэ мэтэ эдюулэгдэнэ. Зундаа гахайнуудта ногоон тэжээл эдюулэгдэнэ. Бэлшээриин ногоонһоо гадна, энэ жэлдэ гахайнуудта зорюулан 12 гектарта горох таригдаа һэн.

Гахайнуудай зунай байра аргагүй тааруу газарта, зохид һайнаар баригданхай.

Иимэ янза бүриин тэжээл элбэгээр эдижэ байһан үбэлэй поршоонхонууд хабар, зундаа түргэнөөр түлжэжэ, бэеэ хүсэһэн гахайнуудһаа дутуугүй болотороо томо болоһон байжа, зариманиинь центнерһээ дээшэ татаа.

Иигэжэ дүршэлтэй гахайшан Федосья Ивановна эрхим ажалаараа колхозойнгоо баялигые улам арьбадхана. Мүнөө жэлдэ нүхэр Федотовагай шахаһан гахай, поршоонхонууд гүрэндэ тушаагдажа, 110-аад мянган түхэригэй олзо оруулаа. Хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлаһанайнгаа түлөө түрүү гахайшан Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хоёр жэл удаагуур хабаадалсаба.

Г. Щепин.

Тарган мяха ехээр тушаахын түлөө

...нү һаалгаараа зарим тэды амжалта туйлаһан Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй жэлнүүдтэ мүн мяха, илангаяа гахайн мяха ехээр тушаадаг болохын түлөө шангаар тэмсэжэ байнхай. Тиигэжэ нёдонойхидо орходоо колхоз мүнөө жэлдэ гахайн мяха нэгэ хахад дахин ехээр гүрэндөө тушаагаа. Мүнөө жэлдэ эхэ гахай бүриһөө дунда зэргээр 12 поршоонхо абтажа, түлжүүлэгдэбэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ колхоз үбэлэй, хабарай эртын поршоонхонуудые ...иин үбэлжүүлэлтэгүй намар шахажа, гүрэндэ тушаадаг болоо. Тиимэһээ намартаа шахагдаха поршоонхонуудаа хабар, зундаа түргэнөөр томо болгохо хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдадаг байна. Зундаа һайн ногоотой газарнуудта бэлшэхэһээ гадна, шэмэ һайнтай элдэб янзын нэмэлтэ тэжээл ехээр эдюулдэг. Иигэжэ шахаһанай һүүлдэ тэдэ 70—90 килограмм татаһан байна.

Зарим түрүү гахайшад түл абалгын бүришье һайн амжалта туйлаа. Жэшээлхэдэ, гахайшан Елена ...тышева хаража байһан томо эхэ гахай бүриһөө дунда зэргээр 22 поршоонхо абажа, хоёр һаратай болоторынь түлжүүлээд нэгэшье толгойн хорогүйгөөр тушааһан байна. Нүхэр ...тышевагай хаража байһан гахайн поршоонхонууд хоёр һаратай болотороо шэгнүүрээ 550 граммаар үдэхэдөө нэмээжэ байдаг.

Мүнөө үбэлдөө шэнэ түл абалгые ...хитэй һайнаар үнгэргэжэ, ерэхэ жэлдэ гэхэ гү, али ажахын гараад ...гаашна жэлдэ гүрэндөө гахайн мяха хоёр дахин ехээр тушааха гэһэн хүндэтэ зорилго колхознигууд гахайшадайнгаа урда табиба. Тиигэжэ гүрэндэ тушаагдаха бүхы мяханай 40 процентнь гахайн мяхаар бүрилдэхэнь. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ бүхы арга боломжо фермэдэ бии болгогдонхой. Һайн эдихэ тэжээл яһала ехээр бэлдэгдээ. Колхознигуудайнгаа этигэл найдабаряар урмашан зоригжоһон гахайшад мүнөө бүри хэшээлтэйгээр ажаллажа байна. Тэдэнэр колхозой правлениин, бусад фермэ, ...гадануудай туһаламжаар зорилгодоо хүрэхэшье байха.

Г. Ильин.

Хонидойнгоо тоое 3 дахин олошоруулхабди

Малажалһаа ашаг шэмэ ехээр абадаг болохо талаар Курумканай аймагай малшад ажахын үнгэрһэн жэлдэ зарим тэды амжалта туйлаа. Аймагай колхозууд һү, нооһо, овощь ба хартаабха тушаалгаар гүрэнтэйгөө сүм гоосоод, түсэбһөө гадуур 160 центнер нооһо худалдаа. Мүнөө тэдэнэр түсэбһөө гадуур 7100 центнер һү тушааха гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Хони үсхэбэрилгэ хадаа малажалай эгээл олзо доход ехэтэй һалбаринь болонхой. Аймагай колхозууд анхарал оролдолгоёо гаргажа, һүүлэй жэлнүүдтэ хони үсхэбэрилгөөр муу бэшэ дүнгүүдые туйлаа. Һүүлэй гурбан жэл соо хонидой тоо нэгэ хахад дахин олошоржо, мүнөө 73 мянга гаран толгой болоо. Нооһо абалга үнгэрһэн жэлдэ 1260 пүүдээр нэмээ.

Гүрэндөө нооһо тушаалга ба худалдалгын нилээдгүй дээшэлхэһээ гадна, тэрэнэй шанарынь эрид һайжарһан байна. 1956 ондо бүхы тушаагдаһан нооһоной 73 процентнь нарин ба нарибтар нооһон болоо. Энэмнай урда жэлэйхидэ оробол 22 процентээр ехэ.

17 мянга гаран толгой хонитой Калининай нэрэмжэтэ колхоз илангаяа һайн дүнгүүдые туйлаһан байна. Үнгэрһэн жэлдэ нооһо абалгаар түсэбөө 106,3 процент дүүргэжэ, 77 центнер нооһо урда жэлэйхиһээ ехээр абаба. Гүрэндэ тушааһан ба худалдаһан нооһонһоо нэгэ миллион зуу мянган түхэриг олзо доход колхоздоо оруулаа.

Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 17760 толгой хонитой юм. Энэ колхоз хонин бүриһөө дунда зэргээр 2444 грамм нооһо хайшалаа. Нарин ба нарибтар нооһониинь бүхы тушаагдаһан нооһоной 90 процент болоһон байха юм. Нооһонһоо ороһон олзо доходынь 1.266 мянган түхэриг болоно.

Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз хони үсхэбэрилхэ түсэбөө 106 процент дүүргээ.

Хони үсхэбэрилгөөр туйлагдаһан эдэ амжалтанууд нэн түрүүн хонишодой оролдосотой ажалайнь аша үрэ болоно.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонин ажал дээрэ комсомолка Долгор Цоктоева зургаадахи жэлээ хүдэлжэ байна. Тэрэ хадаа үнгэрһэн жэлэй үбэлэй яһинама хүйтэндэ хэды бэрхэтэй байбашье, 120 эхэ хонин бүриһөө 126 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Мүн баһа нооһо хайшалалгааршье түсэбөө дүүргээ.

Хонидые үбэл эртэ хурьгалуулха талаар Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон Чимид Замбуланова үүсхэл гаргажа, даажа байһан отарынгаа 100 эхэ хонин бүриһөө 97 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Эртын тэдэ хурьгадһаа 300—500 грамм нооһон абтаа.

Шалсама Цыренова Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо хори гаран жэл соо хонишоноор хүдэлхэ зуураа ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Нүхэр Цыренова отарынгаа хонидые эртэ үбэл хурьгалуулжа, 100 эхэ хонин бүриһөө 101 хурьга абажа, бултыень түлжүүлээ. Энээнэй ашаар хонин бүриһөө нооһо абалгые 150 граммаар дээшэлүүлээ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон Цыцык Ламатханова хонин бүриһөө 3,3 килограмм нооһо хайшалаа. Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Тыхэ Урбазаев, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод Иванова, Ухинова болон бусад жэшээтэ һайнаар ажаллана. Хонишодой хэһэн ажал үндэрөөр сэгнэгдэдэг ба ажалта үдэрынь һайнаар түлэгдэдэг юм. Хонишод жэл соо дунда зэргээр 650—700 ажалта үдэр олодог. Мүн нилээд ехэ нэмэлтэ түлбэри абадаг байна. Һаяхан үнгэргэгдэһэн «малшадай үдэр» дээрэ ажахын жэлэй дүн гаргагдажа, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишод ажалта үдэртөө нэмэлтэ түлбэри болгон 60 хони абаа. Тэдэнэй дунда эрхим хонишод Хаптагаева, Доржиева, Сортобоева болон бусад бии.

Гэбэшье, аймагай колхозууд хони үсхэбэрилгөөр ба тэрэнэй ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ талаар бии байһан арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэжэ шадаагүй байна.

Үшөөл олон колхозууд хони үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргээгүй байха юм. Кировэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд энэ талаар ехээр гээгдэжэ ябана. Хони үсхэбэрилгөөр түсэбөө дүүргээгүй байхаһаа гадна, эдэ колхозуудта хонидой тоо нёдондо жэлэйхиһээ доошоо орошоһон байна.

Хонидой үүлтэр һайжаруулха талаар колхозуудай правлени, партийна эхин организацинууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд эрид шанга хэмжээ абанагүй. Тиимэһээ хэдэ хэдэн колхозуудта шэрүүн нооһотой хонид мүнөө хүрэтэр бии байһаар. Хони үсхэбэрилгэдэ бии байһан эдэ дутагдалнууд, мүн хонидой олоор гаргашалагдаха ябадал юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, зарим нэгэн колхозой хүтэлбэрилэгшэд «хонииһоо нооһо абахын түлөө гаргаша ехээр хэһэнэй хэрэггүй» гэһэн алдуутай һанал бодол баримтална бшуу. Тиимэ һанал бодол баримталдаг хүнүүд хонинной-товарна фермэнүүдтэ үбһэ тэжээл багаар хараалдаг. Үбэлжэлгын үедэ эхэ хонин бүридэ оройдоол 80—90 килограмм үбһэ гаргашалдаг. Тиин аймагай колхозуудта саһан ехэ ородог, малай бэлшээри саһанда дарагдадаг ха юм.

Хонидые үбэл эртэ хурьгалуулха гэһэн түрүү арга дүршэл олонхи колхозуудта һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ хонидой 70 гаран процентнь март, апрель һарануудта хурьгалһан байжа, нилээд олон хурьгад гарзада ороо. Иимэ ушар илангаяа Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо болоһон юм.

Эдэ алдуу дутуунуудаа усадхажа, нарин ба нарибтар нооһотой хонидые али болохоор олошоруулха тушаа аймагай колхозууд энэ жэлһээ эхилжэ эрид хэмжээ абажа байнхай.

Мүнөө үедэ аймагай колхозууд тус бүриингөө эрхэ байдалые һайса хаража үзөөд, 1960 оной һүүл болотор хонидойнгоо тоо толгойе гурба дахин олон болгохо гэһэн түсэб табяад байна. Мүн баһа хонидойнгоо үүлтэрыень һайжаруулжа, нооһо ехээр абадаг болохо, хонин ажалһаа жэл соо 33 миллионһоо бага бэшэ олзо оруулха гэжэ хараалагдаба.

1956—57 оной ажахын жэлдэ хонидойнгоо **тооe 97 мянган толгой болгохо гү, али жэл соо 29 процентээр олошоруулха гэһэн уялга абтаа.**

Манай хонишод абаһан уялгаяа, хараалһан түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байна.

Түрүү хонишодой дүй дүршэлые халан абажа, мүнөө жэлдэ колхозуудһай хонидоо гол түлэб үбэл эртээр хурьгалуулха юм. Август, сентябрь һарануудта хонидоо ороондо оруулһан байнабди.

Хонидые искусственна аргаар ороондо оруулха хүдэлмэри Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо эмхитэй һайнаар үнгэрөө. Эндэ технигүүд Санжидма Ринчинова, Дарья Сортобоева, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой техник-урэжүүлэгшэ Базаров гэгшэд оролдосотойгоор ажаллаһан байна.

Мүнөө аймагай хонишод болон мэргэжэлтэд үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, үбэлэй хурьгадые эрхим бэлэдхэлтэйгээр абаха хэрэгтэ гол анхаралаа табина. Хуушан байранууд заһабарилагдажа дүүрээд, хонидой типовой 12 байра шэнээр баригдаа. Эхэ хонидой байрануудта үбэлэй хурьгадай байха дулаан таһалга баригдажа дүүрүүтэй байна.

Энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ аймагай колхозууд үбһэ тэжээл элбэгтэйгээр ороо. Урда жэлэйхидэ орходоо бүдүүн тэжээл 140 мянган центнер ехэ абтаа. 1955 онтой жэшэбэл кукурузын һайн шанартай силос мүнөө жэл 4 дахин ехээр дарагдаа.

Манай аймагта хони бэлшээхэдэ ехэ тааруу Хүнтэйн үргэн тала бии. Теэд энэ һайн бэлшээри уһаар дутамаг дээрэһээ гүйсэд ашаглагдадаггүй. Тиимэһээ Хүнтэйн талада уһа гаргаха хэрэгтэ республикын тусхайта эмхи зургаануудһаа арга бэшэ туһаламжа хэрэгтэй болоно.

Тиихэдэ хонин ажалые хүгжөөхэ хэрэг нэн түрүүн хонишодой ажалһаа болодогынь мэдээжэ. Мүнөө үедэ хонишодой ажаһуудалые һайжаруулха, культурна эрилтэнүүдынь хангаха тушаа ехэхэн оролдолго гаргагдажа байна. Колхозуудай правлени болон партийна эхин организацинууд 12 комплексно культбаза, 22 улаан булан, малай фермэнүүд дээрэ саг үргэлжын 14 библиотекэ түхеэржэ, 30 радиоприёмник тодхобо. Хонишодой дунда газетэ уншажа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ хэдэн олон агитаторнууд, лекторнууд ажаллажа байнхай.

Хони үсхэбэрилгөөр шэнэ амжалта туйлахын түлөө хонишодой дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. **Энэ мүрысөөе Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишод, мэргэжэлтэд үүсхэһэн байна. Тэдэнэр ажахын шэнэ жэлдэ хонидойнгоо тооe 30 процентээр олошоруулха, нарин нооһотой хонин бүриһөө 5,5 килограмм нооһо, нарибтар нооһотой хонидһоо 3,2 килограмм, шэрүүбтэр нооһотой хонидһоо—2,7 килограмм, нооһо хайшалха, тиигэжэ нооһо абалгаяа—154 центнерээр ехэ болгохо гэһэн уялга абаа.**

Аймагай малшад, хонишод Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишодой хандалгые ехээр һайшаагаад, ажахын шэнэ жэлдэ ажалай эрхим амжалта туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ бултадаа оролсоо.

Б. Ц. Лыгденов, КПСС-эй Курумканай айкомой секретарь.

Иркутска область. Окинска модоной комбинат Братска ГЭС-эй барилгада хэрэглэгдэхэ модо хюрөөдэжэ эхилһээр нэгэ жэл үнгэрбэ. Мүнөө эндэ дүрбэн пилорамаһаа бүридэһэн модо хюрөөдэдэг хоёрдохи түхеэрэлгэ хабсаргагдажа байна. Тус түхеэрэлгын ашаглалгада оруулагдахада, комбинат жэл соо 600 мянган кубометр модо хюрөөдэдэг болохо юм. Братска райондо бодхоогдожо байһан бүхы барилганууды тус комбинат хюрөөдэмэл модоор хангадаг болохо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай цехтэ модо хюрөөдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Сэлэнгын хүдөө ажахын механизациин училищада

БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛОБО

Һүүлэй хэдыхэн жэлэй туршада эндэ олон гэр баригдаһан байна. Һурагшадай байха хоёр дабхар хамтын байра, һуралсалай корпус, шэнэ депо, гараж баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа. Депо сооһь элдэб оньһото хэрэгсэлнүүд бии. Мүн эндэ туршалтын кабинет түхеэрэгдэнхэй. Тэндэнь шэнэ станогууд, стенд, элдэб түхеэрэлгэнүүд олон.

ТЕХНИЧЕСКЭ КОНФЕРЕНЦИ

Үзэжэ байһан материалаа һурагшадай һайнаар шудалхын тулада һарадаа хоёр удаа техническэ конференци үнгэргэгдэнэ. Һүүлшын конференци дээрэ трактор ба бусад машинануудай шухала частьнуудтай һурагшад танилсаһан байна. Тракторна бригадануудай бригадирнууд тракторай хойноһоо техническэ харууһа хэлгын аша тухай хөөрэжэ үгөө.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ШЭНЭ МЭРГЭЖЭЛТЭД

Мүнөө училищиин табан группада тракторист-машинистын мэргэжэлтэй болохо олон һурагшад һурана. Ерэхэ хабартаа залуу мэргэжэлтэд МТС-үүд, колхозуудта ажаллахаяа ошохо байна. Мүн эндэ комплексно бригадануудай бригадирнууд бэлэдхэгдэнэ.

УРАНҺАЙХАНАЙ КРУЖОК ЭМХИДХЭГДЭЭ

Мүнөө училищиин һурагшад шэнэ жэлые һайнаар угтахын тула бэлэдхэжэ байна. Эндэ уранһайханай кружок эмхидхэгдэнхэй. Тус кружогойхид концертдэ бэлэдхэжэ эхилээ. Тэдэнэр ород ба бурят арадай дуунуудые, элдэб хатар наада гүйсэдхэхэ юм.

ҺУРАГШАД МТС-тэ ТУҺАЛНА

Сэлэнгын МТС-тэ машина заһабарилгын практикада байха зуураа, һурагшад механизаторнуудта ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Мүнөө энэ МТС-тэ хүдөө ажахын машинануудай заһабари түлэг ябажа байна. Һурагшад механизаторнуудтай сугтаа тракторнуудые заһабарилалсана.

Н. Жамсаранов.

Шэнэ гэрнүүдые барина

Хорнин аймагай колхознигууд ба албахаагшад өөр өөртөө шэнэ гэрнүүдые барина. Ганса һүүлэй 2 жэл соо 100 гаран иимэ гэр баригдаба. Эдэ гэрнүүдэй байрын талмай 3000 гаран дүрбэлжэн метр болоно.

Аймагай центрын ажалшад 35 шэнэ гэр барижа ороо. Тэдэнэй олонхинь МТС-эй ба промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд юм. Гадна, олон албахаагшад байжа байһан гэрнүүдээ һэльбэн заһабарина, тёсоор, шифереэр шэнээр хушана.

Мүнөө эндэ үшөө олон шэнэ гэрнүүд баригдажа байна.

Д. Дамдинов.

Үбгэжөөлнүүдые үдэшэлгэ

Артелиин уужам һаруул улаан булан соо һайндэрэйхеэр хубсалһан хүн зон олоороо сугларанхай. Тэдэнэй дунда бабагар сагаан һахалтай үбгэдшье, һаншаг сагаан хүгшэдшье, мүн залуушье хүнүүд олон. Сугларагшадай нэгэ зариманиинь духовой оркестрын ирагуу һайхан хүгжэм доро танца хатар наадана, нүгөөдүүлынь тээ саана ханада үлгөөтэй байһан ханын газетэ, Хүндэлэлэй доска, диаграммануудые һонирхон харана. Улаан булангай нэгэ стол дээрэ таатай зохидоор табяатай шэнэ газетэ, журналнуудые сугларагшад ехээр һонирхон уншана. Тэдэнэр, «Мода» гэжэ журналай һүүлэй номернуудта хэблэгдэһэн шэнэ, һони һонин түхэлэй плати, пальто, костюмуудай зурагуудые илангаяа һайхашаан харана, хоорондоо зүбшэн хэлсэнэ.

Тииһээр байтар хүгжэмэй ирагуу һайхан абяан замхажа, үбгэжөөлнүүдэй суглаан эхилбэ.

—Түрэл парти, правительствымнай гаргаһан түүхэтэ шиидхэбэриин ёһоор ажалаймнай түрүүшүүл —үбгэ, эсэгэнэрнай пенсидэ гаража, энэ үдэрһөө хойшо амаралтада гарахань,—гээд «Победа» гэжэ олзоборилгын артелиин партийна организациин секретарь нүхэр Меранкульевагай суглаа нээхэ зуураа хэлэхэдэнь, сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Энэ артельдэ үни удаанай ажаллаһан нүхэд Федор Васильевич Катин, Сусанна Ферапонтьевна Лешукова, Елена Шарлановна Афанасьева, Эйзер болон бусад Советскэ правительствын гаргаһан тогтоолой ёһоор пенсидэ гаража, хүндэтэ эрхэеэ эдлэхэнь.

Тус артелиин үнинэй хүдэлмэришэдэй нэгэн, мүнөөдэрһөө пенсидэ гараһан нүхэр Катин сугларагшадай нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан, трибунада гаража иигэжэ хэлээ:

—Арад зоной ажана байдалые улам бүри һайжаруулхын тула саг үргэлжэ анхаралаа хандуулжа байһан түрэл парти, правительстводаа тон ехэ гүнзэгы баяр баясхалан хүргэнэб. Эхэ оромнай улам бүри һалбаран мандаг лэ!

Нүхэр Катин тус артельдэ 28 жэлэй турша соо таһалгаряагүй хүдэлмэрилһэн байна. Тэрэ үедөө Федор Васильевич хэдэн олон залуушуулые өөрынгөө мэргэжэлдэ һургажа, уран оёдолшод, эсхэгшэд болгоһон байна.

Суглааншье түлэг дундаа боложо байба.

Үүдэнэй урда, хана түшөөд һууһан эхэнэрнүүдэй дундаһаа суута оёдолшон—мастер Сусанна Ферапонтьевна һууриһаа бодожо, намдууханаар аад, тобшохоноор хэлэжэ эхилбэ:

—Алдарта парти, правительствынгаа арюун һайхан шиидхэбэриин ёһоор, энэ үдэрһөө эхилжэ, бидэнэртнай амаралтада гарабабди. Амаралтада гараашье һаа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэдэнь залуу үетэндөө туһаламжа үзүүлжэ байхабди.

ПВЗ-дэ олон жэлдэ ажаллаһанайнгаа һүүлээр утаһан хүдэлмэришэд пенсидэ гараба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажалай солото нүхэд П. Г. Попов, Д. А. Зацепа гэгшэд түрүүшүүл — пенсидэ гараһан нүхэд сугланай һүүлээр хөөрэлдэжэ байна.

В. Муллонай фото.

Сусанна Ферапонтьевна энэ артельдэ гушаад жэлэй туршада ажаллаха зуураа, хэды ехэ юумэ оёо, хээ гээшэб! Тиихэдэ Лешукова жэл, квартал, һара бүриингөө даабарие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг һэн. Мүнөөшье, пенсидэ гарахаһаа урид ажаллахадаа октябрь, ноябрь һарануудайнгаа түсэбүүдые 200 процент хүрэтэр, һайн шанартайгаар дүүргэжэ байгаа. Тэрэнэй габшагай ажалые ажалшад хододоо һайшаадаг, баяр баясхалан хүргэдэг байба. Тэрэшэлэн нүхэр Лешуковатай шударгы ажалые республикын промсоведэй правлени, партийна организаци һайшааха зуураа, хэдэн дахин үнэтэ шангуудаар шагнаа.

—Манай хүндэтэ нүхэр Сусанна Ферапонтьевна Лешукова өөрынгөө баян дүй дүршэлые залуу үетэндэ дамжуулан үгэхые хододоо оролдожо ябадаг,—гэжэ нэгэ залуу басаган трибунада гараха зуураа хэлээд, артелиингээ хүдэлмэришэдэй бэлэглэһэн ялагар сагаан самовартаа сайгаа шанажа, үни удаан саг соо ажаһуухыетнай хүсэнэб гэхэтэйнь сасуу, альга ташалганшье боложо, оркестрын ирагуу һайхан абяан ханхинаса зэдэлбэ...

Иигэжэ «Победа» артелиин хүдэлмэришэд үндэр наһа наһалагшадаа баяр баясхалантайгаар пенсидэ гарган үдэшэбэ.

Б. Цыремпилов.

Хойто зүгэйород дуунай хоор

Гүрэнэй хойто зүгэйород арадай дуунай хоор Улан-Удэдэ түрүүшынхеэ айлшалжа, декабриин 10-най үдэшэ оперо ба баледэй театр соо концерт харуулба.

Гоё һайхан угалзаар, һубад мүнгөөр шэмэглэжэ оёгдоһон хубсаһатай дуушад композитор Носовой зохёоһон «Эсэгэ орон суурхыш» гэжэ дууе арадай инструментнүүдэй оркестрын хүгжэм доро ханхинаса дуулажа, концертээ нээгээ. Энэ дууе хоорой элитэ дуушад Л. Чиликина, Р. Сидорова, В. Грибанова, Г. Клыкова гэгшэд шадамар бэрхээр, уранһайханаар эхилэн дуулаба. Удаань «Хойто харгыгаар», «Алдарта Байгал арюухан далай», «Шэнэ газар дээрэ» гэхэ мэтэ дуунууд, Сагаан далай шадарай, Каргопольдохи, мүн бусад частушканууд, хэдэ хэдэн шог дуунууд дуулагдаа. Хатарай группа хоорой артистнуудай хабаадалгатайгаар хойто зүгэй арадай хороводуудые, мүнөө сагай кадрильнуудые, мүн бусадшье хатар наадануудые харуулаа. Хоорой ахалагша балетмейстер М. Годенко, ахалагша хормейстер С. Чернобай гэгшэдэй хүтэлбэреэр концерт табигдаба.

Дуунуудай ирагуу һайхан аялга, хүхюун плясканууд харагшадай сэдьхэл хүдэлгэн, эхилхэһээ хойшо анхаралыень татаа. Концертын боложо байха үедэ хүхюун энеэдэээр, нэрьемэ альга ташалгаар бүхы зал угтажа байба. Харагшадай гүйлтаар зарим номернууд дабтагдаһан байха юм. Эдэ бүгэдэнь айлшадай ехэ мэргэжэлые, концертынь программын һонирхолтой, зондо ойлгосотой, ойро дүтэ байһыень гэршэлнэ.

Энэ хоорой репертуарта дуунууд гол һуури эзэлдэг юм. Хойто зүг үнинһөө хойшо дуунуудаараа суурхуулдаг. Сагаан далайн, Пинегиин, Онегиин, Хойто Двинагай эрьенүүдээр арадай гайхамшагта дуушад эртэ урдандаа ажаһуудаг байгаа. Тэдэнэрэй зохёоһон дуунууд угһаа уг, үеһөө үе дамжаһаар мүнөө хүрэтэр ерээ. Газар газарай дуунууд удхынгаа талаар илгаатай, ондо ондоогоор гүйсэдхэгдэдэг юм. Архангельска областиин Пинежскэ, Лешуконско, Шенкурска районуудта түрэһэн хүнүүд хоорто илангаяа олон. Тиимэһээ эдэ нютагуудай дуунууд дуулагдадаг хэбээрээ гол түлэб гүйсэдхэгдэдэг, Мүн пинежскэ, поморско дуушад уран гараар бүтээгдэһэн гоё һайхан угалзатай урданай хубсаһа үмдэнхэй.

Гүрэнэй Хойто зүгэйород арадай дуунай хоор мүнөө жэлдэ гушан жэлэйнгээ ойе тэмдэглэбэ. Энэ хадаа творческо үнинэй коллективүүдэй нэгэн болоно. 1926 ондо Великий Устюг гэжэ городто 12 хүнһөө бүридэһэн нютагай хоор эмхидхэгдэһэн байгаа. Энэ хоорые хүдөөгэй багша Антонида Яковлевна Колотилова эмхидхээд, тэрэ гэһээр мүнөө хүрэтэр таһалгаряагүйгөөр хүтэлбэрилнэ.

Хоорто хабаадагшадые олошоруулхын, тэдэнэй творческо мэргэжэлые улам дээшэлүүлхын, репертуараа үргэдхэхын түлөө А. Я. Колотиловагай эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулһан ажалай ашаар самодеятельнэ хоор байһанаа 1940 ондо профессиональна хоор болгогдоо һэн.

1944 ондо Москвада болоһон хоровой коллективүүдэй Бүхэсоюзна харалгада энэ хоор түрүү

Хойто зүгэй хуримда хамаатай заншалнуудай нэгэниинь харуулагдана.

Солистка Н. Крехалёва хоорые дахуулан «Калинка» гэжэ дуу дуулажа байна.

һуури эзэлжэ, ороной эрхим коллективүүдэй зэргэдэ гараһан байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадалсаһан бэлигтэй залуушуул хоорто орожо байдаг. Мүнөө энэ хоор хамта дээрээ 100 гаран хүнүүдһээ бүридэнхэй.

Нина Крехалёва Людмила Чиликина хоёрой сугтаа гүйсэдхэһэн «Тэгшэ бэшэ тоо» гэжэ, мүн Н. Крехалёвагай гансаараа дуулаһан «Калинка» гэжэ шог дуунууд илангаяа һайшаагдаба. Эдэнэр харагшадай гүйлтаар дуунуудаа дабтажа дуулаха баатай болоо.

Нина Крехалёва ажалай резервнүүдэй уранһайханай самодеятельностьһээ 1946 ондо хоорто абтаһан байна. Бэлиг мэргэжэлээрээ хоорой элитэ артистнуудай зэргэдэ удааншье болонгүй тэрэ гараа һэн. Ородой агуу ехэ эрдэмтэн М. В. Ломоносовой түрэһэн Холмогоры гэжэ тосхонһоо 1951 ондо Людмила Чиликина ерэжэ, хоорой гэшүүн болоо һэн. Энэ артистка гоё һайхан хонгёо хоолойтой, тиимэһээ дуулаһан дуунуудынь удаан саг соо мартагдадаггүй.

Галина Клыкова Пинежскэ районой колхозно самодеятельностьһээ хоорто абтаһан юм. Тэрэнэй гүйсэдхэһэн «Сагаан далай шадарай частушканууд», «Шэнэ газар дээрэ» гэжэ дуун артисткын творческо ехэхэн арга боломжотой байһыень гэршэлнэ. Хатарай группын артистнууд соо һоо Геннадий Поповые онсоор тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ залуу хүбүүн үшөө бага наһатайдаа хоорто абтаһан байгаа. Мүнөө элитэ артистнуудай нэгэн болонхой. Хатарай группын солистнууд Зоя Карпук, Лидия Калтышева, Анатолий Соколов, Татьяна Гарманова, Тамара Антонова гэгшэд мүн лэ һайнаар наадаа. «Хойто зүгэй арадуудай хоорондохи хани барисаан» гэжэ Ненецкэ национальна округой байгуулагдаһанһаа хойшо 25 жэл болоһоной ойн баярта зорюулагдаһан хатар дуугаар Хойто зүгэй дуунай хорой концерт дүүрэбэ.

А. Бадаевай текст.
В. Махнутин, А. Мантаев гэгшэдэй фото.

ХҮНДЭТЭЙ САНИТАР

Цэдэб Эмегенович хорин хоёр жэлэй туршада, Санагадахи малай эмнэлгын участогай санитараар хүдэлмэрилнэ.

Ветврачуудай даалгаһан бүхы юумые эрхим һайн шанартайгаар дүүргэдэг. Санитар Цэдэб Эмегенович малай үбшэ танихадаа, аргалхадаа ехэ шадабаритай болонхой.

Цэдэб Эмегенович оролдолго ехэтэй хүн юм. Ажалдаа үнэн сэдьхэлһээ хандажа, һайн үрэ дүн туйладаг. Закаменай аймагай «Коммунизм» колхозой адууһа мал жараад ондоо газарта, бэе бэеһээнь хэдэн арбаад модо зайтайгаар байралуулагдаһан хай.

Цэдэб Эмегенович мал һүрэгэй байһан газарнуудаар ходо ябадаг, эрьедэг. Үбгэн санитар малшадай дунда ехэ хүндэтэй.

Малые зүбөөр, хаһа саг соонь эдеэлүүлхэ талаар санитар үбгэн нилээд ехэ дүршэлтэй. Малаа хайшан гэжэ эдеэлүүлхыень малшадта ходо заажа, хэлэжэ үгэдэг. Фермэ, гүүртэ дээгүүр ябахадаа, илангаяа бага малые зүбөөр эдеэлүүлхэ тушаа зохистой заабари үгэдэг. Багадаа һайн тэжээл эдиһэн тугал түргэн томо болодог, үбшэ хабшандашье дарагдадаггүй юм гэжэ хэлэдэг. Мүн баһа шахалгын, һаалиин малые зүбөөр эдеэлүүлхэ асуудалда ехэ анхарал табидаг байна.

Цэдэб Эмегеновичтэй хамта хүдэлжэ, тэрэнэй дүршэлые халан абаһан хүнүүд олон юм.

Цэдэб Эмегенович Юмжапов эрхим ажалайнгаа түлөө оло дахин һайшаалда хүртөө. Ниитын адууһа мал үсхэлгэдэ саашадаашье туһа нэмэри оруулхаар бэлэн.

Б. Шойдоков.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XI сесси

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 10. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблей зүбшэхэ зүйлнүүдэйнгээ шухала асуудалнуудые хэлсэжэ байһанаа болёод, «Венгерскэ асуудал» гэдэгые дахяад хаража үзэхэнь.

США-гэй болон бусад 15 ороной делегацинууд резолюциин проект зүбшэн хэлсэлгэдэ табяа. «Венгриин бэеэ даанхай байдалда Советскэ Союз хамааралсажа байна» гэһэн хэбэртэйгээр тус проект соонь хэлэгдэнэ. Венгриһээ зэбсэгтэ хүсэнүүдээ гаргаха яаралтай хэмжээнүүдые СССР абаха ёһотой. Эдэ хэмжээнүүдыень ООН ажаглан хинажа байха зэргэтэй гэжэ резолюциин проект соо дурадхагдана.

Советскэ спортсменүүд түрэл орондоо бусахаяа гараба

«Грузия» гэжэ теплоходой борт, декабриин 11. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Мүнөөдэр нютагай сагаар үглөөнэй 8 часта «Грузия» гэжэ теплоход нютагаа бусахаяа, Мельбурнын портһоо гараба. XVI олимпийскэ наадануудта хабаадалсаһан советскэ спортсменүүд, мүн чехословацка 90 спортсменүүд, Болгариин спортивна делегациин гэшүүд теплоходто һуужа гараа.

Мельбурнын олон зон спортсменүүдые үдэшэжэ, дурасхалай элдэб тэмдэгүүдээр тэдэнтэй андалдалсажа, замдаа һайн ябахыень хүсөө.

Борт дээрэ бурьялма ажабайдал эхилбэ. Хаа хаанагүй — залмайнуудта, салонуудта, палуба дээрэ хүхюу баяртай залуушуул харагдажа, дуу дуулахань, зугаа шог гаргахань дуулдана.

Спортсменүүд элдэб наадануудые эрхилнэ, ном уншана, мэнэ һаяхан дүүрэһэн мүрысөөн тухай хөөрэлдэнэ. Тэдэнэй зариманиинь һорилго хэнэ. Владимир Куц болон бусад гүйгөөшэд гимнастикаар һорилго хэнэ. Штангистнууд Воробьев, Стогов Чехословакиин спортсменүүдтэй хамта штанга үргэжэ наадана.

Орой боложо, Австралиин зүүн зүг аяар холо манан соо арайхан харагдана. «Грузия» океанай долгинуудые хаха сохин, эршэмтэй түргөөр урагшаа ябана.

Шанхай Каир хоёрой хоорондо телеграфна сэхэ харилсаан байгуулагдаа

ПЕКИН, декабриин 11. (ТАСС). Шанхай Каир хоёрой хоорондо телеграфна сэхэ харилсаан үсэгэлдэр байгуулагдаба гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ.

Будапештдэхи байдал тушаа

БУДАПЕШТ, декабриин 10. (ТАСС). Сэрэгэй-полевой сүүд бии болгохо тухай Венгриин Арадай Республикын президиумэй указай гарахада, буһалгаа дары түргэн үүдхэжэ, зэбсэгтэ тэмсэл дахин эхилхэбди гэжэ хархис этэгээдүүд заналта хэһэн байгаа. Гэбэшье, Будапештдэ мүнөөдэр аали намдуу байгаа.

Хитад ба япон шахтёрнуудай хани ёһоной холбоотой байхын түлөө

ПЕКИН, декабриин 11. (ТАСС). Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэхитадай профсоюзай центральна комитедэй. түлөөлэгшэдэй болон нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай японско федерациин делегациин хоорондо үсэгэлдэр Пекиндэ хэлсээн баталагдаа. Хоёр ороной шахтёрнуудай профсоюзна организацинуудай хоорондо культурна болон бусад холбоо барисаа хүгжөөхэ, дүй дүршэлөө халан абалсаха эрмэлзэлгэтэй байһанаа хэлсээ баталхадаа тэдэнэр элишэлэн мэдүүлһэн байна гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна.

Хэлсээ баталагша хоёр тала хадаа хитад болон япон арадуудай хоорондоо үгэеэ ойлголсохо ба хани барисаатай байха ябадалда тохёолдодог һаад бэрхэшээлнүүдые зайсуулхын тулада хамтаараа оролдолго гаргаха, тэрэшэлэн хоёр ороной хоорондо дипломатическа харилсаа түргэнөөр һэргээн байгуулхын түлөө тэмсэхэ ёһотой гэжэ хэлсээн соо хэлэгдэнэ.

Синайска хахад арал дээрэ Израилиин сэрэгүүдэй һүйдхэл хэһэн тухай

КАИР, декабриин 10. (ТАСС). Синайска хахад арал дээрэ Израилиин сэрэгүүдэй зэрлиг муухайгаар аашалжа һүйдхэл ехээр хэһэн тухай мэдээсэлнүүдые газетэнүүд толилно. ООН-эй уласхоорондын онсо хүсэнүүдтэй хамта ябалсахаар томилогдоһон хэдэн журналистнууд Синайска хахад аралһаа Израилиин сэрэгүүдэй гаргагдажа эхилһэнһээ хойшол, тэндэ ошохо аргатай болоо. Исмаиль шадар табигдаһан сат зуурын понтонно хүүргээр Суэц каналые гараад, Эль-Ариш ошодог харгын хажуугаар тэдэ журналистнууд ябаба. Урдань энэнь асфальтаар хушагдаһан 12 метр үргэнтэй һайн харгы байһан юм. Израилиин сэрэгүүд сухарилгандаа тус харгые дууһынь эбдэжэ, ябаха аргагүй болгоо.

Һөөргөө бусаха баатай болоһон журналистнууд Эль-Кантара гэжэ газарһаа Эль-Ариш ошодог харгыгаар Синайска хахад арал ошохо гэһэниинь, тэрэ харгынь баһа һандаргадашаһан байба.

Шадаал һаа ехээр хоро хүргэхые оролдоһон дайсад сухарихадаа Эль-Кантара ошоһон шоссейнэ харгые хахалжархиһан, түмэр замые тэһэлһэн, рельс болон шпалнуудыень поезднуудтайнь хамта абаад ябашаһан байба.

Булимтарагшад Синай дээрэ 250 километр утатай асфальтаар хушагдаһан харгые һандаргаа, бүхы барилгануудые тэһэлээ, телеграфна, телефонно столбнуудые абажа хаяжархёо гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ мэдээсэнэ.

Израилиин сэрэгэйхид Синайска хахад арал дээрэ байдаг Екатеринын Коптско сүмэ тоножо, тэндэ байһан үнэтэ юумэнүүдые, олдохонь шухаг түүхэтэ номуудые хулуужа абаашаһан байна.

Египедэй болон хариин гүрэнүүдэй нефтяной компанинуудта хамаатай нефть малтадаг түхеэрэмжэнүүдые Израилиин сэрэгүүд Синайска хахад аралһаа шэрэжэ абаашаа.

Бирмэдэ шэбээлжэ байһан чанкайшистска бандануудта газаа талаһаа туһаламжа үзүүлэгдэнэ

„Нейшн" газетын мэдээсэл

РАНГУН, декабриин 11. (ТАСС). «Нейшн» газетэ иигэжэ бэшэнэ. Бирмэдэ шэбээлжэ байһан чанкайшистска бандидуудай байһан газар дээгүүр хариин ороной «Дакота» түхэлэй самолёдууд һүүлэй хоёр долоон хоногой үедэ ниидэжэ, тэдэндэ буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл, хубсаһа хунар болон эм дом хаяжа үгөө. Газетын тэмдэглэһэнэй ёһоор эдэ самолёдууд Таиланд тээһээ ниидэжэ ерэдэг байгаа.

ИРАГТАХИ БАЙДАЛ

ДАМАСК, декабриин 11. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэлнүүд дээрэһээ хаража үзэхэдэ Ирагтахи байдал шангаданги зандаа байһаар. Арад зон Нури Саидай правительствын хархис политикые эрид шууд буруушааха зуураа, тус правительствын тушаалһаа саг дары бууха тухай эрилтэ хэнэ. Багдадта декабриин 9-дэ болоһон демонстрацида хабаадагшадай болон полициинхидэй хоорондо тулалдаан боложо, 50 хүн алуулаа.

Правительствын ябуулгада дурагүйгөөр хандадаг ирагска хэдэн олон журналистнууд болон адвокадууд, тэрэшэлэн полициин офицернүүд Нури Саидай правительствын захиралтаар арестовалагдаа гэжэ мэдээсэгдэнэ.

АЛЖИРТАХИ БАЙДАЛ

ПАРИЖ, декабриин 11. (ТАСС). Алжирта французска сэрэгүүдэй болон алжирска национально-сүлөөрэлгын армиин частьнуудай хоорондо шанга байлдаанууд болоһоор лэ гэжэ хэблэл мэдээсэнэ. Шершель шадар далда газарта һуужа байһан алжирецуудта үсэгэлдэр французска отряд угтуулаа. Тиигэжэ буудалдаанай болоходо французска табан солдат алуулһан байна. Константина гэжэ департаментда алжирска партизанууд поезднуудта хэдэн дахин добтолго хээ. Ехэ Кабили гэжэ хадада алжирецуудай зэбсэгтэ отрядуудай болон французска сэрэгүүдэй хоорондо тулалдаанууд болоһон байна.

Алжир арадай национальна сүлөөрэлгын тэмсэл

Алжирта боложо байгаа хүшэр хүндэ дайн байлдаан тухай мэдээсэлнүүд телеграфаар үдэр бүри абтана. Энэ дайн байлдаанда нэгэ талаһаа — Франциин зэбсэгтэ хүсэнүүд, нүгөө талаһаа — Алжирай национальна сүлөөрэлгын армиин частьнууд, тэрэшэлэн буһалгаашадай отрядууд хабаадалсана. Алжиртахи байдал бэрхэшээлтэй боложо, Алжиртай зэргэлээд байдаг оронуудта аюул тохёолдуулхаяа байна. Азиин ба Африкын хэдэ хэдэн оронуудай оруулһан дурадхалнуудай ёһоор, алжирска асуудал ООН-эй Генеральна Ассамблейн һаяхан нээгдэһэн XI сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой юм.

Франциин колонизаторнууд Алжирые өөрынгөө колони болгоод байха үедөө үнгэрэгшэ зуун жэлэй түрүүшын хахадта энэ ороной арадые хайра гамгүйгөөр мүлжэжэ, туйлай ехэ олзо доход олодог байгаа. Эдэнэр алжир арадые үгырүүлэн хооһоруулаа. Алжирай хүн зоной ехэнхи хубинь үлэн хооһоор ябана. Алжирай хүн зоной хилээмэ хэрэглэмжэнь һүүлшын 50 жэлэй турша соо 60 процентээр доошолоо. Алжирые сүлөөлхэ национальна фронтын мэдээнэй ёһоор, Алжирай ажалшад үдэртөө 12—14 часай турша соо ажаллахадаа Франциин хүдэлмэрилэгшэдтэ орходоо 2—3 дахин бага салин хүлһэ абана. Иимэ эрхэ байдалда ажаллагшад өөһэдыгөө «зол жаргалтайшуулай» тоодо оруулха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, фабрика, заводуудта ажалда абтадаггүй дээрэһээ хэдэн зуун мянган нүхэдынь хэхэ хүдэлмэригүй хооһоор туража, үхэжэ байна.

Алжир арад хариин богоолшолгые үзэн ядадаг. Алжирайхид Эхэ оронойнгоо богоолшолгодо ороһон сагһаань хойшо ажабайдалаа һайжаруулхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэнэ. Алжир арадай национальна-сүлөөрэлгын тэмсэл дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр бүри шангадаа.

Алжир арад хариин богоолшодто эсэргүүсэн, 1954 оной ноябриин 1-дэ зэбсэгтэ восстани үүсхэһэн юм. Алжирые сүлөөлхэ национальна фронт тэмсэлэй иимэ программа зохёогоо: «Алжирска республика байгуулха, национальна суглаанда бүгэдэниитын һунгалта эмхидхэхэ, газарай реформо хэхэ». Фронтын хүтэлбэрилэгшэд иимэ эрилтэ табина: «Алжирай бэеэ даанхай байдалые Франци мэдэрхэ ёһотой, тэрээнэй сүлөөтэ правительство Франциин правительствотай тэгшэ хэлсээ хэжэ эхилхэ байна».

Сүлөөрэлгын Национальна фронтын зэбсэгтэ организаци болохо Алжирай национальна сүлөөрэлгын арми (АНОА) оронойнгоо бүхы территори дээрэ Франциин сэрэгүүдтэ шанга сохилто хэнэ. Энэ армиин дайшалхы частьнууд тоогоороо хэды үсөөн болобошье французска правительствын сэрэгүүдтэй шангаар тулалдана (Сүлөөрэлгын Национальна фронтын мэдээнэй ёһоор Франциин сэрэгшэдэй тоо Алжирай национальна сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэдтэ орходоо 20 дахин ехэ юм). Зэбсэгтэ тулалдаан саг үргэлжэ шангадана. 1954 оной һүүл багаар Тизи-Узу, Орес шадар ехэ восстани болоһон байгаа. Национальна сүлөөрэлгын тэмсэл энэ жэлэй эхеэр Бон, Гельма, Тебесса, Тлемсен шадар мүн лэ шангадаа. Мүнөө далайн эрье шадархи бүхы зононуудта, Алжир город шадар, тэрэшэлэн хадалиг газарнуудта тулалдаан болоно.

Франциин правительство алжир арадай национальна сүлөөрэлгын тэмсэлые дарахын зорилгоор бүхы хэмжээ абажа байна. Хэрбээ Алжирта дайлалдажа байһан французска армиин солдадууд, офицернүүдэй тоо 1954 ондо 60 мянга болотороо олошоръон байгаа һаа, мүнөө 500 мянган хүнһөө олон болоо. Алжирта дай хэхэдэ Франци үдэр бүри миллиард франка гарташална. Франциин сэрэгэй гарташа энэ жэлдэ туйлай ехэ боложо, 1,284 миллиард франка хүрэтэрөө дээшэлээ.

Французска командовани дайн байлдаанда ябган сэрэгүүдые хэрэглэхэһээ гадна, авиаци, танкануудые, тусхай оньһото снарядуудые, тэрэшэлэн далайн-сэрэгэй флодые хэрэглэнэ. Сэрэгэй ябуулгануудай хажуугаар захиргаанай шэнэ гурим байгуулагдана. 1955 оной намар захиргаанай-экономическа управлениин шэнэ системэ байгуулагдаһан юм. «Номгоруулгын зононууд» гэжэ нэрлэгдэдэг 12 зоно байгуулагдаа һэн. Зоно бүхэниинь захиргаанай тусхай секцинүүд болон хубаарна. Секци бүхэндэнь 10—15 мянган хүн зон ажаһууна. Алжирта боложо байһан сүлөөрэлгын тэмсэлые дарахын зорилгоор французска засагаархидай бэелүүлжэ байгаа шэнэ тактика тухай Ассошиэйтед Пресс агентствын Алжиртахи корреспондент иигэжэ бэшэнэ:

«Район, тосхон бүхэниие саг үргэлжэ хинаха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Тосхонуудта сэрэгүүдэй дайлан ороходо солдадууд тэндэхи хүн зониие толгой тоолон бэшэнэ. Һүни орой ябаһан хүн бүхэн дайсан гэжэ тоологдоод, үгэ дуугүйгөөр буудагдана». Гэбэшье, иимэ хэмжээ-ябуулгануудһаань һайн үрэ дүн туйлагданагүй гэжэ энэ корреспондент бэшэнэ. Һаяшаг французска сэрэгэй нэгэ взводой байһан газарта мүнөө хоёрһоо үсөөн бэшэ, һайнаар зэбсэглэгдэһэн рото байдаг болоо.

Алжирай хэдэ хэдэн зононууд «номгоруулагдаһан» зоно болоо гэжэ Франциин засагаархид оло дахин соносхоо. Гэхэ зуура, иимэ соносхолнуудай гараһанһаа хойшо ботонихон болзорой үнгэрөөд байхада сүлөөрэлгын тэмсэл дахин шангададаг байна. Алжирай национальна сүлөөрэлгын армида һайн дуратан бүри олоороо хабаададаг боложо байна. Алжирай арад армидаа саг үргэлжэ туһална.

Колонизаторнууд алжир арадай, тэрэшэлэн национальна сүлөөрэлгын армиин тэмсэлые бууруулжа ядахадаа Алжирай амгалан хүн зониие шангаар хэһээнэ. Алжирта хэгдэжэ байгаа хорото аашанууд тухай мэдээсэлнүүд французска газетэ, журналнуудта олоор толилогдоно.

Алжир арадай сүлөөрэлгын тэмсэлые али болохоор дарахын зорилгоор колонизаторнууд хорото хэрэг үүсхэжэ, Алжирые сүлөөлхэ национальна фронтын хүтэлбэрилэгшэдые баряа. Эдэ хүтэлбэрилэгшэд октябриин 22-то Марокканска авиакомпаниин самоледто һуужа, Мароккоһоо Тунис орохоор ниидэһэн юм. Эдэ хүтэлбэрилэгшэд Тунисай премьер-министрын, тэрэшэлэн Мароккын султанай хабаадалгатайгаар алжирска асуудалые гуримшуулха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ ёһотой байгаа. Гэхэ зуура, Франциин летчик Французска сэрэгэй засагаархидай захиралтые дүүргэлтэ болгон Туниста бууха самолёдые Алжирта буулгаһан юм. Алжирай ажал-ябуулагшад арестовалагдаад, Парижда абаашагдажа, түрмэдэ хаагдаа.

Колонизаторнууд Алжирай национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй ажал-ябуулагшадые арестовалхадаа энэ хүдэлөөе бууруулха, хүтэлбэригүй болгохо гэжэ һанаһан юм. Гэбэшье, тэдэнэр алдуу хэһэн байгаа. Нэгэдэхеэр, арестовалуулагдаһан ажал-ябуулагшадай орондо бусад нүхэдынь жагсажа, тэмсэлынь заашье буураагүй. Хоёрдохеёр, французска засагаархидай хорото ааша бүхы дэлхэй дээрэхи хүн зоной, тэрэ тоодо арабска оронуудтахи хүн зоной дурые ехээр гутаагаа. Тунисска правительство өөрынгөө посолые Парижһаа дуудажа абаашаа. Франко-марокканска политическэ хэлсээн болюулагдаа.

Франциин олониитэшье колонизаторнуудай хорото аашые ехээр буруушаана. Франциин компарти «ажалшадта, демокрадуудта, тэрэшэлэн бүхы француззуудта хандаха зуураа, Алжиртай хэлсээ хэхын түлөө тэмсэхыень» тэдэнэрые уряалаа. Хэдэн зуун предприятинуудай хүдэлмэришэд, албахаагшад компартиин уряае дэмжэн, ороной зүг бүхэндэ забастовко, митинг болон демонстрацинуудые эмхидхэжэ Франциин ажалшад правительствода бөшэг, телеграммануудые эльгээхэдээ колонизаторнуудтай ямаршье холбоо барисаагүй байһанаа мэдүүлнэ.

Хойто-Африканска асуудалнуудые шиидхэхын түлөө тэмсэхээр Францида байгуулагдаһан национальна комитедэй ажалынь урагшатайгаар ябажа байна. Алжир тушаа бэелүүлжэ байгаа правительствын политикада юрын француззуудай ямараар хандадагынь дээрэ дурсагдаһан баримта дээрэһээ элеэр харагдана. Алжирта эб найрамдал байгуулхые уряалһан гүйлта бэшэгтэ хүнүүдэй олоороо гар табиһан ушар алжир арадай тэмсэлдэ француззуудай ехээр талархадаг байһые гэршэлэн харуулна. Иимэ гүйлта бэшэгтэ гар табюулха үүсхэлые эб найрамдалай национальна Совет гаргаһан юм. Октябриин һүүл багаар туйлта бэшэгтэ 1.277.405 хүн гар табяа.

Франциин ажалшад эб найрамдалда дуратай дэлхэйн бүхы арадуудтал адли Алжиртахи колониальна дайе болюулха тухай эрилтэ табина. Алжирта дайн байлдаае болюулха, Алжир тухай асуудалые эбэй ёһоор шиидхэжэ, Алжирай арадта бэеэ даанхай байдал олгуулха гэһэн эрилтые французска колонизаторнуудай үмэнэ ООН-эй Генеральна Ассаблейн XI сесси табиха бээз гэжэ дэлхэйн арадууд хүлеэжэ байна.

А. КРАСИКОВ.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ Ленина. 26 Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37 отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00631. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 7007.